

ZBIERKA ÚLOH PRE VZDELÁVACÍ STUPEŇ

ISCED 2

ANGLICKÝ JAZYK

(úroveň A2 podľa SERR pre jazyky)

Európska únia
Európsky sociálny fond

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Bratislava 2013

ZBIERKA ÚLOH PRE VZDELÁVACÍ STUPEŇ

ISCED 2

ANGlickÝ JAZYK

(úroveň A2 podľa SERR pre jazyky)

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Bratislava 2013

Zbierka úloh pre vzdelávací stupeň ISCED 2 – anglický jazyk (úroveň A2 podľa SERR)

Publikácia vznikla ako výstup z projektovej aktivity 2.2 z projektu „Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“ (ITMS kód 26110130309) spolufinancovaného z prostriedkov EÚ, ktorého riešiteľom bol NÚCEM.

Zostavil:	PaedDr. Miroslava Mišová
Autori testu z anglického jazyka úrovne A2:	PaedDr. Danica Gondová, PhD. Mgr. Jozef Ruman Phillip Richard Merchant
Recenzenti testu z anglického jazyka úrovne A2:	Mgr. Elena Répassyová Mgr. Mária Urbanová Matthew Yoder
Autori metodického pokynu k testu z AJ úrovne A2:	PaedDr. Danica Gondová, PhD. PaedDr. Miroslava Mišová
Manažér projektovej aktivity pre cudzie jazyky:	PaedDr. Miroslava Mišová Mgr. Katarína Brestovská
Vedúci koordinátor autorského tímu pre AJ, ISCED 2:	Mgr. Lenka Mišová Mgr. Mária Urbanová Mgr. Magdaléna Hamarová
Odborní garanti pre anglický jazyk:	doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. PaedDr. Danica Gondová, PhD.
Jazyková úprava:	Mgr. Alžbeta Palacková
Grafická úprava:	Peter Géze

Vydal: © Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
Miesto vydania: Bratislava
Rok vydania: 2013
Prvé vydanie
Náklad: 2 500 výtlačkov
Tlač: ŠEVT, a.s.
ISBN 978-80-89638-05-5

Obsah

Predslov	4
1. Základné pojmy v oblasti testovania cudzích jazykov	5
Vývoj a súčasné trendy testovania z anglického jazyka na vzdelávacom stupni ISCED 2 na Slovensku.....	5
Testy – základné pojmy	5
Základné pojmy zo štatistického vyhodnotenia testov	6
Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky – jazykové deskriptory úrovne A2.....	6
Špecifikácia a dizajn testu úrovne A2	7
Zoznam použitej literatúry	13
2. Metodický materiál k zbierke úloh z anglického jazyka pre jazykovú úroveň A2 SERR, ISCED 2	14
Cieľové požiadavky a testy z anglického jazyka na úrovni A2	14
Dizajn a špecifikácia testov z AJ úrovne A2.....	15
Základné informácie o pilotných testoch.....	15
Analýza testu – anglický jazyk úroveň A2, 2012	17
Počúvanie s porozumením	18
Úlohy v časti počúvanie s porozumením	18
Čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia	22
Úlohy zamerané na testovanie makro-zručností	22
Úlohy zamerané na testovanie mikro-zručností	25
Zoznam použitej literatúry	29
3. Vzorový test z anglického jazyka	30
Test úrovne A2 podľa SERR	30
Prepis CD nahrávky	41
Kľúč správnych odpovedí	43

Predslov

Zbierka úloh je určená predovšetkým učiteľom vyučujúcim anglický jazyk na vzdelávacom stupni ISCED 2, odbornej pedagogickej verejnosti, ako aj žiakom a ich rodičom. Učiteľom má slúžiť ako inšpiračná pomôcka pri príprave žiakov na zisťovanie úrovne ich vedomostí a zručností, prípadne pri tvorbe vlastných úloh z anglického jazyka na vzdelávacom stupni ISCED 2. Žiakom a ich rodičom má poskytnúť informácie o rôznych typoch úloh, s ktorými sa žiaci môžu stretnúť v priebehu vzdelávania a testovania.

Zbierka úloh obsahuje základné pojmy z oblasti testovania cudzích jazykov, metodické pokyny k práci s testom a vzorový test z anglického jazyka úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky pre vzdelávací stupeň ISCED 2. Súčasťou zbierky úloh je tiež kľúč správnych riešení, CD nahrávka k testu, ako aj prepis priloženej nahrávky.

Zbierka úloh je rozčlenená do troch hlavných kapitol. V prvej kapitole **Základné pojmy v oblasti testovania cudzích jazykov** uvádzame prehľad vývoja a súčasných trendov testovania z anglického jazyka na vzdelávacom stupni ISCED 2 na Slovensku, základné pojmy z oblasti testovania, štatistických vyhodnotení testov. Uvádzame fundamentálne jazykové deskriptory SERR týkajúce sa testovania na úrovni A2, špecifikáciu a dizajn testu úrovne A2 z anglického jazyka.

Druhá kapitola **Metodický materiál k zbierke úloh z anglického jazyka pre jazykovú úroveň A2**

SERR, ISCED 2 obsahuje informácie o cieľových požiadavkách na testy z anglického jazyka na úrovni A2, analyzuje dizajn a špecifikáciu testov z anglického jazyka úrovne A2, prezentuje základné informácie o zrealizovaných pilotných testovaniach a poskytuje podrobnú analýzu testu, ktorý sa nachádza v tejto zbierke úloh a analyzuje výsledky žiakov v jednotlivých častiach testu.

Tretia kapitola obsahuje vzorový test, kľúč správnych odpovedí a prepis nahrávky. Tieto materiály sú zaradené do zbierky úloh bez akýchkoľvek sprievodných textov, a to z toho dôvodu, aby ich mohli učitelia používať aj pre prípadné overovanie vedomostí a zručností svojich žiakov. Z nich si môžu vo vyučovacom procese vybrať len potrebnú časť úloh alebo použiť celý súbor úloh. Učitelia si môžu jednotlivé úlohy uvedené v zbierke upravovať a prispôbovať osobitostiam svojich žiakov.

Príloha obsahuje CD nahrávku k testu z anglického jazyka pre úroveň A2 a vzor odpovedového formulára z anglického jazyka pre úroveň A2.

Želáme všetkým učiteľom, aby pre nich táto publikácia bola spestrením vyučovania a zároveň zdrojom inšpirácie pri tvorbe vlastných úloh. Na záver ďakujeme učiteľom a žiakom vybraných ZŠ, ktorí sa zúčastnili pilotných testovaní a bez ktorých by táto publikácia nebola obohatená o ukážky žiackych riešení a analýz jednotlivých položiek na základe štatistického vyhodnotenia testu.

1. Základné pojmy v oblasti testovania cudzích jazykov

Vývoj a súčasné trendy testovania z anglického jazyka na vzdelávacom stupni ISCED 2 na Slovensku

Externé testovanie, hodnotenie úrovne vedomostí a zručností žiakov z cudzích jazykov má na Slovensku svoje korene siahajúce k začiatkom zavádzania externého testovania ako súčasti maturitnej skúšky. Problematika testovania cudzích jazykov na vzdelávacom stupni ISCED 2 je momentálne ešte vo svojich počiatkoch. V rámci projektu Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v kontexte prebiehajúcej reformy vzdelávania sa nám podarilo vytvoriť testovacie nástroje k externému testovaniu – meraniu úrovne jazykových kompetencií na úrovni A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Testy postavené na základe vytvorených špecifikácií a dizajnu vychádzajú zo Štátnych vzdelávacích programov a Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Údaje získané pri pilotných testovaniach vytvorených testov nám budú slúžiť najmä na zhodnotenie možnosti implementácie externého testovania na Slovensku na úrovni základných škôl, na zlepšenie nastavenia testovacích nástrojov, ako aj poskytnutie spätnej väzby učiteľom, rodičom a žiakom o aktuálnej úrovni jazykovej kompetencie žiakov na základných školách.

Momentálne z anglického jazyka na základných školách neexistuje výstupné testovanie, ktoré by učiteľom na stredných školách poskytovalo informácie o jazykových kompetenciách žiakov. Považujeme za dôležité postupne aj na základných školách zavádzať externý prvok preverovania jazykových vedomostí a zručností, ako aj porovnateľnosť jednotlivých výstupov žiakov.

Testy – základné pojmy

Test je súborom položiek, z ktorých každá je buď otázkou, úlohou, alebo pokynom na vykonanie nejakej činnosti, pričom test by mal spĺňať niekoľko predpokladov (Rosa, 2011):

- má byť zostavený tak, aby bol vhodným hodnotiacim nástrojom,
- má byť zostavený tak, aby bol platným (validným) a čo najspoľahlivejším (reliabilným) meracím nástrojom,
- sú presne stanovené podmienky práce s testom (čas na vypracovanie, povolené pomôcky, spôsob vyznačovania odpovedí),
- je presne stanovený spôsob hodnotenia odpovedí

a spôsob určenia výsledného skóre žiaka. **Delenie testov** z hľadiska interpretácie (Rosa, 2011):

- a) **testy porovnávajúce/rozlišovacie** (NR-test „Norm Referenced“), testy relatívneho výkonu: cieľom testu je vzájomne porovnať výsledky žiakov. Na základe riešenia testu sú žiaci zoradení podľa dosiahnutej úspešnosti. Testy obsahujú položky s rôznym stupňom obťažnosti, aby rozlíšili žiakov.
- b) **testy overovacie** (CR-test „Criterion Referenced“), testy absolútneho výkonu: cieľom testu je overiť, či si žiak osvojil určité poznatky a zručnosti, ktoré sú vopred stanovené ako podstatné. Výsledok žiaka sa neporovnáva s výsledkami iných žiakov, ale s vopred určenými kritériami. V tomto teste by mal byť zastúpený každý tematický celok učiva, reprezentovaný dostatočným počtom úloh.

Vlastnosti testov (Rosa, 2011 a Butaš, 2007):

- a) validita (platnosť) testu – je miera vhodnosti testu na konkrétny účel. Test meria to, čo chceme merať.
- b) reliabilita (spoľahlivosť) testu – miera presnosti merania testom. Udáva schopnosť pri opakovanom nezávislom meraní rovnakým testom získať rovnaké výsledky.
- c) citlivosť testu – diskriminačná sila testu charakterizuje schopnosť testu rozlíšiť žiakov s veľmi dobrými vedomosťami od žiakov s malými vedomosťami,
- d) objektívnosť testu – vylúčenie vonkajších alebo subjektívnych prvkov,
- e) použiteľnosť testu.

Typy testových úloh (Rosa, 2011):

1. uzavreté – vyberá sa z ponuky odpovedí,
2. otvorené – testovaný vytvára vlastnú odpoveď,
3. prechodné – sú kombináciou uzavretých a otvorených.

Pokladáme za dôležité vedieť, čo chceme merať a aký merací nástroj treba použiť. Veľmi zaujímavo tento problém znázorňuje Butaš, 2007. Ten tvrdí, že „*meranie je súbor činností s cieľom určiť hodnotu nejakej veličiny, pričom hodnoty danej veličiny porovnávame s veličinou toho istého druhu prijatou za jednotku*“. Na meranie dĺžky by sme použili meter, na meranie vedomostí sa meter použiť nedá. Meranie ovládania cudzích jazykov je náročný proces, keďže nie je možné presne definovať jednotky jeho

ovládania. Model na meranie miery ovládania jazyka je možný vymedziť množstvom deskriptorov. V rámci vymedzenia meracieho nástroja pre potreby tvorby externe zadávaných testov využívame Spoločný európsky referenčný rámec (SERR), ktorý bol vydaný v roku 2001.

Základné pojmy zo štatistického vyhodnotenia testov

Úspešnosť

je percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak správne odpovedal, z celkového počtu bodov, ktoré v teste získal.

Obťažnosť

je opakom úspešnosti. Vzťah medzi obťažnosťou a úspešnosťou položiek je nasledovný: obťažnosť = 100 % – úspešnosť. Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %. Za veľmi obťažné považujeme položky s obťažnosťou 80 % a viac, ľahké sú položky s obťažnosťou pod 20 %.

Citlivosť

je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Zoradených žiakov podľa úspešnosti v teste rozdelíme do piatich (prípadne desiatich) skupín. Citlivosť položky predstavuje rozdiel medzi priemernou úspešnosťou najslabšej a najlepšej pätiny (desatiny) testovaných žiakov.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli odpoveď, a predstavuje súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení. Vynechanosť položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil. Nedosiahnutosť položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek. Za kritickú považujeme hodnotu neriešenosť vyššiu ako 50 %.

Medzipoložková korelácia

je korelácia medzi položkou a zvyškom testu. Vyjadrujeme ju pomocou koeficientu korelácie P. Bis. (Point Biserial) medzi úspešnosťou vybranej položky a sumou úspešností všetkých ostatných položiek. Záporná hodnota vypovedá o tom, že položka nerozlišuje dobrých a slabších žiakov. Dobrí žiaci (žiaci, ktorých úspešnosť v teste bola vyššia) na

položku vo väčšine prípadov odpovedali nesprávne a naopak slabší žiaci (žiaci, ktorí dosiahli v teste nižšiu úspešnosť) uviedli správnu odpoveď. Ak je táto hodnota blízka 0, položka taktiež slabo rozlišuje úspešných a menej úspešných žiakov.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky – jazykové deskriptory úrovne A2

Počúvanie

Celkové počúvanie s porozumením

Dokáže porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná.

Dokáže porozumieť frázam a výrazom vzťahujúcim sa na najnaliehavejšie oblasti (napríklad základné osobné a rodinné informácie, nakupovanie, miestny zemepis, zamestnanie) za predpokladu, že reč je zreteľne a pomaly artikulovaná.

Porozumenie interakcii medzi rodenými hovoriacimi

Zvyčajne dokáže identifikovať tému diskusie, ktorú sleduje, keď prebieha pomaly a jasne.

Počúvanie hlásení a pokynov

Dokáže zachytiť hlavné body v krátkych, zreteľných a jednoduchých odkazoch a hláseniach.

Dokáže pochopiť jednoduché pokyny, ako sa dostať z bodu X do bodu Y, pešo alebo verejnou dopravou.

Počúvanie médií a zvukových nahrávok

Dokáže porozumieť základným informáciám v krátkych nahraných pasážach, ktoré hovoria o predvídateľných každodenných záležitostiach a sú prednesené pomaly a zreteľne.

Čítanie

Celkové čítanie s porozumením

Dokáže porozumieť krátkym jednoduchým textom na známe témy konkrétneho typu, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka alebo jazyka, ktorý sa vzťahuje na zamestnanie.

Dokáže porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu

vrátane internacionalizmov, ktoré sa vyskytujú v jeho materinskom jazyku.

Čítanie korešpondencie

Dokáže porozumieť základným typom štandardných listov a faxov (obsahujúcich žiadosti, objednávky, potvrdenia atď.) na známe témy.

Dokáže porozumieť krátkym, jednoduchým osobným listom.

Čítanie na orientáciu

Dokáže vyhľadať konkrétne predvídateľné informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad inzeráty, prospekty, jedálne lístky, bibliografie a časové harmonogramy.

Dokáže vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich požadované informácie (napríklad vyhľadať nejakú službu alebo remeselníka v Zlatých stránkach).

Dokáže porozumieť každodenným označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice; na pracoviskách, kde sa vyskytujú orientačné tabule, pokyny a výstražné nápisy.

Čítanie na získanie informácií a pochopenie argumentácie

Dokáže rozoznať konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke novinové články opisujúce udalosti.

Čítanie pokynov

Dokáže porozumieť smerniciam, napríklad bezpečnostným predpisom, ak sú vyjadrené v jednoduchom jazyku.

Dokáže porozumieť jednoduchým návodom na obsluhu prístrojov, s ktorými sa stretáva v každodennom živote – ako napríklad na obsluhu verejných telefónov.

Jazykové kompetencie

Rozsah všeobecných znalostí jazyka

Ovláda jazyk v základnom rozsahu, čo mu umožňuje opisovať každodenné situácie predvídateľného obsahu, i keď vo všeobecnosti je nútený obsah výpovede obmedziť a hľadať slová.

Dokáže používať bežné frázy týkajúce sa uspokojovania jednoduchých potrieb obmedzeného charakteru: osobných údajov, každodenných zvyklostí, požiadaviek a potrieb, žiadostí o informácie.

Dokáže používať základné vetné modely a komunikovať prostredníctvom naučených fráz a skupín niekoľkých slov a výrazov o témach,

týkajúcich sa vlastnej osoby a iných ľudí, ich činností, miest a vecí, ktoré vlastní, atď.

Používa obmedzený repertoár naučených krátkych fráz, pokrývajúcich predvídateľné, základné jazykové situácie; v zriedkavejších situáciách nastávajú časté zlyhania a nedorozumenia.

Lexikálna kompetencia

Rozsah slovnej zásoby

Má dostatočnú slovnú zásobu na to, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém.

Má dostatočnú slovnú zásobu na vyjadrenie základných komunikačných potrieb.

Má dostatočnú slovnú zásobu na to, aby uspokojil svoje každodenné najzákladnejšie jazykové potreby.

Ovládanie slovnej zásoby

Ovláda obmedzený repertoár slovnej zásoby, ktorá sa vzťahuje na konkrétne každodenné potreby.

Gramatická kompetencia

Správne používa niektoré jednoduché gramatické štruktúry, ale systematicky sa dopúšťa základných chýb – napríklad má tendenciu zamieňať časy a zabúda na gramatickú zhodu. No ešte stále mu rozumieť, čo chce povedať.

Ortografická kompetencia

Dokáže odpísať krátke vety o veciach každodenného života – napríklad pokyny, ako sa niekam dostať.

Dokáže pomerne presne foneticky napísať krátke slová, ktoré sú súčasťou jeho ústnej slovnej zásoby (ale nie vždy s úplne správnym pravopisom).

Špecifikácia a dizajn testu úrovne A2

Pilotný test pre úroveň A2 sa skladá z dvoch častí:

- počúvanie s porozumením,
- čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia.

Čas na riešenie pilotného testu úrovne A2 z anglického jazyka je 100 minút. Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá úrovni A2 Spoločného európskeho referenčného rámca Rady Európy.

Cieľom je preveriť jazykové kompetencie žiaka v zručnostiach počúvanie a čítanie s porozumením. Témy sú špecifikované v pedagogickej dokumentácii pre anglický jazyk, úroveň A2. V jednotlivých častiach pilotného testu sa budú témy obmieňať.

Pilotný test sa skladá z úloh s výberom odpovede a z úloh s krátkou odpoveďou. Test obsahuje rôzne typy úloh. Všetky úlohy sú v kontexte. Každá úloha testu korešponduje so Štátnym vzdelávacím programom z anglického jazyka pre úroveň vzdelávania ISCED 2.

Pokyny k úlohám v pilotnom teste pre úroveň A2 sú v slovenskom jazyku. Testové úlohy sú sprevádzané vzorovým riešením.

V teste pre úroveň A2 je použitých 12 textov (4 nahrávky v časti *Počúvanie s porozumením*, 8 textov v časti *Čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia*). V obidvoch častiach je integrované testovanie jazykových kompetencií.

Obsahová štruktúra testu úrovne A2:

1. časť: **Počúvanie s porozumením**

V tejto časti majú žiaci preukázať, či porozumeli podstate počutého natoľko, aby boli schopní spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč bola jasne formulovaná a pomaly artikulovaná. Testuje sa, či dokážu porozumieť frázam a výrazom vzťahujúcim sa na najnaliehavejšie oblasti ľudského života, identifikovať tému diskusie, zachytiť hlavné body v krátkych, zreteľných a jednoduchých odkazoch a hláseniach, pochopiť jednoduché pokyny, porozumieť základným informáciám v krátkych nahraných pasážach, ktoré hovoria o predvídateľných každodenných záležitostiach.

Žiaci majú preukázať schopnosť riešiť úlohy typu: výber z viacerých možností, určenie správnosti či nesprávosti výpovede, priradovanie a dopĺňovanie.

V rámci tejto zručnosti sa zároveň testujú jazykové kompetencie žiakov, t. j. rozsah všeobecných znalostí jazyka, lexikálna, gramatická a ortografická kompetencia.

2. časť: **Čítanie s porozumením**

Cieľom tejto časti je zistiť, ako žiaci dokážu porozumieť krátkym jednoduchým textom na známe témy konkrétneho typu, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka alebo jazyka, ktorý sa vzťahuje na zamestnanie. Testuje sa, nakoľko dokážu porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu vrátane internacionalizmov, ktoré sa vyskytujú v ich materinskom jazyku, či dokážu porozumieť základným typom štandardných listov a faxov na známe témy, krátkym jednoduchým osobným listom, vyhľadať konkrétne predvídateľné informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich požadované informácie, porozumieť každodenným označeniam a nápisom na verejných miestach, orientačným tabuliam, pokynom a výstražným nápisom, rozoznať konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádzajú do styku, porozumieť smerniciam, jednoduchým návodom na obsluhu prístrojov, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote.

Žiaci majú preukázať schopnosť riešiť úlohy typu: výber z viacerých možností, určenie pravdivosti či nepravdivosti výpovede, priradovanie a dopĺňovanie.

V rámci tejto zručnosti sa zároveň testujú jazykové kompetencie žiakov, t. j. rozsah všeobecných znalostí jazyka, lexikálna, gramatická a ortografická kompetencia.

Všetky úlohy v teste sú zamerané na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoraďovanie, dopĺňovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia).

Obťažnosť položiek zaradených v teste úrovne A2 podľa myšlienkových operácií je nasledovná:

úroveň	položky			
	veľmi ľahké	ľahké	stredne obťažné	veľmi obťažné
A2	5	12	40	3

Hodnotenie úloh

Pri hodnotení správnosti riešenia otvorených úloh je nevyhnutné dôsledne hodnotiť len to, čo je cieľom konkrétnej úlohy. Dospeli sme k názoru, že ak nie je cieľom zisťovať pravopis, nesprávny pravopis nezohľadňujeme pri hodnotení úlohy. Od žiakov vyžadujeme, aby svoje odpovede formulovali na základe zadania.

Žiacke odpovede na otvorené úlohy a úlohy s výberom odpovede hodnotíme bodmi. Na hodnotenie úloh používame binárne skórovanie, pri ktorom sa body pridelujú nasledovne:

1 bod – správna odpoveď,

0 bodov – nesprávna odpoveď, čiastočne správna alebo vynechaná odpoveď.

K samotnému hodnoteniu jednotlivých úloh je žiaduce pristupovať z hľadiska:

1. *vzťahu k samotnému žiakovi*,

2. *vzťahu k triede*.

Z hľadiska *hodnotenia vo vzťahu k žiakovi* je potrebné každému žiakovi priradiť percentuálnu úspešnosť. Je na zvážení učiteľa, či ju pretransformuje do známky. Z hľadiska *hodnotenia vo vzťahu k triede* je vhodné podrobnejšie analyzovať úspešnosť žiakov vo vzťahu k jednotlivým úlohám, tematickým okruhom, ale aj z hľadiska zastúpenia položiek podľa kognitívnych procesov a poznatkov.

1. časť: **Počúvanie s porozumením**

Cieľ	Preveriť schopnosť žiaka presne a efektívne počúvať hovorený prejav v anglickom jazyku, porozumieť mu a získať z neho tie informácie, ktoré sú potrebné na splnenie úlohy.
Čas	cca 30 minút
Počet úloh	4 úlohy s textami rôznej dĺžky Žiak si vypočuje každý text dvakrát. Na prečítanie zadania každej úlohy má žiak 1 minútu. Na dokončenie úlohy má žiak 1 minútu.
Dĺžka textov	Odporúča sa rozsah všetkých štyroch textov spolu približne 2 – 2,5 normostrany.
Charakteristika textov	Texty na počúvanie sú nahrané hovoriacimi, pre ktorých je daný cudzí jazyk rodným jazykom alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú, tempo reči primerané, artikulujú pomaly. V textoch nie sú slangové, špecifické a málo frekventované technické výrazy, nahrávka je bez sprievodných rušivých zvukov.
Typy textov, formát	Mali by byť zastúpené texty monologického aj dialogického charakteru. Pri počúvaní nesmie byť problém rozlíšiť hovoriacich (odporúčame najviac troch).
Zameranie textov, zdroje	Texty zodpovedajú ústnemu jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine. Texty sú prevzaté z autentických materiálov. Zdrojmi sú masovokomunikačné prostriedky (tlač, rozhlas, televízia). Pre potreby testovania môžu byť čiastočne didakticky upravované.
Tematické okruhy	Texty obsahujú témy týkajúce sa každodennej problematiky ľudského života (základné osobné a rodinné informácie, nakupovanie, miestny zemepis, zamestnanie) a predvídateľných každodenných záležitostí. Sú v súlade s platnou pedagogickou dokumentáciou z anglického jazyka pre úroveň A2. Texty nesmú byť po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce.

Testované vedomosti a zručnosti	• celkové počúvanie s porozumením • porozumenie interakcie medzi rodenými hovoriacimi • počúvanie hlásení a pokynov • počúvanie médií a zvukových nahrávok V rámci tejto zručnosti sa zároveň testujú jazykové kompetencie žiakov, t. j. rozsah všeobecných znalostí jazyka, lexikálna kompetencia (rozsah a ovládanie slovnej zásoby), gramatická kompetencia (morfologická a syntaktická správnosť) a ortografická kompetencia.
Počet testových položiek	20 (každý text po 5 položiek)
Druhy, typy testových úloh	úloha s alternatívnou možnosťou odpovede (výber z troch možností) pravda/nepravda/nebolo v texte priradovanie doplňovanie
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 20 bodov.

2. časť: **Čítanie s porozumením**

Cieľ	Preveriť schopnosť žiaka presne a efektívne čítať rôzne texty v anglickom jazyku, porozumieť im a získať z nich informácie, potrebné na splnenie úlohy.
Čas	70 minút
Počet úloh	8 úloh s textami rôznej dĺžky a náročnosti
Dĺžka textov	Rozsah všetkých ôsmich textov spolu cca 700 – 800 slov.
Charakteristika textov	Texty sú prevzaté z autentických materiálov, čiastočne didakticky upravované. S problematikou z každodenného života a konkrétnych predvídateľných situácií. Slangové výrazy a dialektizmy sú neprípustné. Texty môžu byť doplnené vizuálnym materiálom (obrázky, fotografie).
Typy textov, formát	Jednoduché osobné listy, základné typy štandardných listov a faxov (obsahujúcich žiadosti, objednávky, potvrdenia ...), inzeráty, prospekty, jedálne lístky, časové harmonogramy, zoznamy, brožúry, krátke novinové články opisujúce udalosti, jednoduché smernice, jednoduché návody na obsluhu prístrojov.
Zameranie textov, zdroje	Texty zodpovedajú písomnému jazykovému prejavu, tematicky sú blízke cieľovej skupine. Texty sú prevzaté z autentických materiálov. Zdrojmi sú masovokomunikačné prostriedky (tlač, rozhlas, televízia). Pre potreby testovania môžu byť čiastočne didakticky upravované.
Tematické okruhy	Texty obsahujú témy týkajúce sa každodennej problematiky ľudského života (základné osobné a rodinné informácie, nakupovanie, miestny zemepis, zamestnanie) a predvídateľných každodenných záležitostí. Sú v súlade s platnou pedagogickou dokumentáciou z anglického jazyka pre úroveň A2. Texty nesmú byť po obsahovej stránke pre žiaka stresujúce alebo diskriminujúce.

Testované vedomosti a zručnosti	- celkové čítanie s porozumením - čítanie korešpondencie - čítanie na orientáciu - čítanie na získanie informácií a pochopenie argumentácie - čítanie pokynov V rámci tejto zručnosti sa zároveň testujú jazykové kompetencie žiakov, t. j. rozsah všeobecných znalostí jazyka, lexikálna kompetencia (rozsah a ovládanie slovnej zásoby), gramatická kompetencia (morfologická a syntaktická správnosť) a ortografická kompetencia.
Počet testových položiek	40 (každý text po 5 položiek)
Druhy, typy testových úloh	úloha s alternatívnou možnosťou odpovede (výber zo štyroch možností) určenie pravdivosti či nepravdivosti výpovede priradovanie doplňovanie
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 20 bodov.

Dizajn pilotného testu úrovne A2 SERR

časť testu	poradie úlohy	úloha	typ úlohy	stručný popis úlohy	počet položiek
počúvanie s porozumením	1.	úloha s alternatívnou možnosťou odpovede – 3 možnosti	ÚVO	Žiaci budú počúvať 5 krátkych textov, ku ktorým budú vyberať jeden z troch obrázkov.	5
	2.	priradovanie (výber z 8)	ÚVO	Žiaci budú počúvať 5 krátkych textov, ku ktorým priradia jednu z 8 možností.	5
	3.	doplňovanie poznámok do tabuľky (krátke odpovede)	ÚKO	Žiak doplní na základe vypočutého textu číslo alebo názov, meno, alebo fakty.	5
	4.	doplňovanie slov do vety	ÚKO	Žiak doplní do vety na základe vypočutého textu gramaticky aj lexikálne vhodné slovo.	5

časť testu	poradie úlohy	úloha	typ úlohy	stručný popis úlohy	počet položiek
čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia	5.	pravda/nepravda	ÚVO	Žiak na základe prečítaného textu rozhodne, či je informácia správna alebo nesprávna.	5
	6.	úloha s alternatívnou možnosťou odpovede – výber z 3 možností	ÚVO	Žiak vyberie z troch možností správnu možnosť, ktorá sa hodí do textu. Orientácia na gramatiku.	5
	7.	priradovanie – výber slov z banky	ÚVO	Žiak vyberie z 8 možností takú, ktorá sa hodí do textu po gramatickej i lexikálnej stránke. Orientácia na SZ.	5
	8.	multiple matching (výber z 8)	ÚVO	Žiak priradí do rozhovoru 5 chýbajúcich viet z ponúknutých 8.	5
	9.	doplňovanie	ÚKO	Žiak na základe kontextu doplní do vety chýbajúce slovo. Možnosti nie sú dané.	5
	10.	doplňovanie (slovotvorba)	ÚKO	Žiak správne zmení slovo stanovené v položke a dá ho do správneho tvaru.	5
	11.	doplňovanie (slovesá v zátvorke)	ÚKO	Žiak na základe kontextu doplní do vety chýbajúce slovo. Možnosti nie sú dané.	5
	12.	doplňovanie	ÚKO	Žiak na základe textu doplní do vety chýbajúcu informáciu.	5

Typy úloh

V zbierke sa nachádzajú dva typy úloh: otvorené a uzavreté.

Otvorené úlohy s tvorbou krátkej odpovede (ÚKO) si vyžadujú stručnú, krátku odpoveď – môže ísť o slovo alebo slová v závislosti od zadania úlohy.

Uzavreté úlohy s výberom odpovede (ÚVO) poskytujú žiakovi možnosť vybrať si správnu odpoveď napr. zo 4 možností (A, B, C, D), pričom vždy je iba jedna z uvedených možností správna. Žiak pri týchto úlohách nemusí formulovať svoje myšlienky do odpovede.

Zoznam použitej literatúry

- Butaš, J. et.al. 2011. Tvorba testov pre meranie úrovne A1, A2, B1 a B2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 978-80-8084-693-0.
- Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment. 2001. Oxford: Oxford University Press, ISBN 0-521-00531-0.
- Gadušová a kol. 2009. Štátny vzdelávací program z anglického jazyka vznikol na základe publikácie Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka úroveň A2. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 978-80-89225-77-4.
- Juščáková, Z., Ringlerová, V. 2007 Príručka (vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS). Bratislava: ŠPÚ. Dostupné na: http://www.nucem.sk/documents//25/maturita_a_gs_2007/prirucka.pdf
- Mišová, M. 2012. Maturitná skúška z anglického jazyka. In *Integrating Language, Literature and Culture in ELT*. Vedecký zborník. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta, Katedra anglického jazyka a literatúry. ISBN 978-80-8082-575-1. str. 30 – 45.
- Mišová, M. 2013. Maturita 2012 z anglického jazyka, In *Učiteľské noviny*, roč. LX, 2013, č. 12/2013, ISSN 0139-5769. str. 25 – 32.
- Rosa, V. 2007 Metodika tvorby didaktických testov. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 978-80-892225-32-3.
- Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie a hodnotenie. 2006. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 80-85756-93-5.
- Špecifikácia testov z cudzích jazykov úroveň A2, projekt Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v kontexte prebiehajúcej reformy obsahu vzdelávania. 2010 – 2013. Bratislava: NÚCEM.

2. Metodický materiál k zbierke úloh z anglického jazyka pre jazykovú úroveň A2 SERR, ISCED 2

Cieľové požiadavky a testy z anglického jazyka na úrovni A2

Učenie sa cudzieho jazyka je dlhodobý proces, pre ktorý je optimálnym obdobím práve školský vek. Cieľom vyučovania anglického jazyka je, aby žiaci získali komunikačnú kompetenciu v cudzom jazyku. Podľa súčasnej platnej legislatívy sa žiaci začínajú učiť anglický jazyk povinne od 3. ročníka základnej školy a predpokladá sa, že úroveň A1 dosiahnu približne v piatom až šiestom ročníku. Anglický jazyk je povinný aj na stredných školách, kde je štúdium ukončené povinnou maturitnou skúškou na úrovni B1, B2 a perspektívne aj C1 podľa druhu školy. Žiaci však prichádzajú na stredné školy bez toho, aby získali objektívnu spätnú väzbu o svojich vedomostiach z anglického jazyka. V súčasnosti ani žiaci, ani učitelia nemajú objektívne informácie o tom, či po skončení základnej školy žiaci zvládli jednotlivé jazykové zručnosti na úrovni A2, ktoré Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (SERR) vydaný Radou Európy definuje nasledovne:

Počúvanie: *Dokáže porozumieť frázam a výrazom vzťahujúcim sa na najnaliehavejšie oblasti (napríklad základné osobné a rodinné informácie, nakupovanie, miestny zemepis, zamestnanie) za predpokladu, že reč je zreteľne a pomaly artikulovaná. Dokáže porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná* (SERR, 2001, s. 68).

Čítanie: *Dokáže porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekvencovanú slovnú zásobu vrátane internacionalizmov, ktoré sa vyskytujú v jeho materinskom jazyku. Dokáže porozumieť krátkym jednoduchým textom na známe témy konkrétneho typu, ktoré obsahujú frekvencovanú slovnú zásobu každodenného jazyka alebo jazyka, ktorý sa vzťahuje na zamestnanie* (SERR, 2001, s. 71).

Súčasná situácia nastavenia merania výsledkov vzdelávania si vyžaduje prepojenie vzdelávania v anglickom jazyku s národným meraním jeho výsledkov, a preto sa v rámci Testovania 9 plánuje rozšíriť externé testovanie aj o monitorovanie základných kompetencií v anglickom jazyku na úrovni A2 SERR. Týmto krokom by sa lepšie prepojilo vzdelávanie na stupňoch ISCED 2 a ISCED 3 a učitelia, žiaci a prípadne aj rodičia by mohli získať spätnú väzbu o kvalite vzdelávania na ISCED 2 a o jeho výstupoch. Zároveň učitelia na ISCED 3 získajú informácie o vstupných vedomostiach žiakov, ktorých bude potrebné pripraviť na testovanie po skončení vzdelávania na ISCED 3.

V rokoch 2010 – 2012 sa uskutočnilo pilotné testovanie testov z anglického jazyka úrovne A2, ktoré monitorovalo základné kompetencie žiakov zo zručností čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením a z gramatiky a lexiky. Monitorovanie sa realizovalo na stratifikovaných vzorkách škôl a jeho cieľom bolo zistiť, do akej miery sa žiakom darí dosahovať ciele zadefinované deskriptormi úrovne A2 v SERR a v cieľových požiadavkách (v pedagogickej dokumentácii úroveň A2, ISCED 2, ktorú vydal Štátny pedagogický ústav), teda diagnostikovať úroveň vzdelávania na základných školách a upozorniť na jeho klady a nedostatky. Ďalším cieľom bolo poskytnúť decíznej sfére a tvorcom vzdelávacích obsahov podklady pre prípadné úpravy pedagogických dokumentov a kurikula. Počiatočnou myšlienkou bolo, že po spracovaní výsledkov monitorovania sa v školskom roku 2014/2015 zrealizuje generálna skúška externého testu z cudzích jazykov na úrovni A2 a od nasledujúceho roka by sa test z anglického jazyka stal súčasťou Testovania 9. V súčasnosti si však nedovolíme presne stanovovať termín implementácie anglického jazyka do testovania deviatakov. Spôsob začlenenia testovania z anglického jazyka bude jednoznačne sprevádzaný viacerými odbornými diskusiami na podklade doteraz zistených údajov. Dôležité je však uvedomiť si už teraz, že na spôsob testovania je potrebné žiakov základných škôl vopred pripravovať a pomáhať im úspešne zvládnuť formu nastaveného testovania.

Na základe cieľov stanovených v uvedených pedagogických dokumentoch bola pre projektové overovanie vypracovaná špecifikácia testu z cudzích jazykov pre úroveň A2 a predkladaný metodický materiál. Jeho cieľom je poskytnúť učiteľom, žiakom a rodičom informácie o testovaní z cudzích jazykov na úrovni A2 a o využití vzorových testových položiek pri príprave na testovanie z anglického jazyka. Sprievodným dokumentom tohto metodického materiálu je aj vzorový test z anglického jazyka úrovne A2.

Dizajn a špecifikácia testov z AJ úrovne A2

Test z anglického jazyka pre úroveň A2, ktorý zodpovedá úrovni A2 SERR, je určený žiakom deviatego ročníka základnej školy. Ide o komunikatívny test, ktorý meria schopnosti žiakov rozumieť jazyku a používať ho v rôznych socio-lingválnych situáciách, v ktorých využívajú lingválnu a pragmatickú kompetenciu (SERR, 2001, s. 15 – 16), a zdôrazňuje tiež význam strategickej kompetencie, t. j. schopnosti využívať rôzne komunikačné stratégie, ktoré žiakovi pomáhajú kompenzovať prípadný nedostatok vedomostí z jazyka (Brown, 2004, s. 10).

Test pozostáva z dvoch častí a trvá 100 minút. Súčasťou prvej časti testu sú úlohy merajúce schopnosti žiakov zo zručnosti počúvanie s porozumením. Všetky úlohy v tejto časti testu testujú makro-zručnosti, to znamená, že jednotlivé položky sa zameriavajú na pochopenie významov vyjadrených v textoch: celkové porozumenie textu, porozumenie špecifickým informáciám a podrobnostiam v texte, ďalej schopnosť porozumieť frázam a výrazom vzťahujúcim sa na najbežnejšie oblasti ľudského života. K ďalším cieľom testovania v rámci počúvania s porozumením patrí meranie schopnosti žiakov identifikovať tému diskusie, zachytiť hlavné body v krátkych zreteľných odkazoch a hláseniach, pochopiť jednoduché pokyny, porozumieť základným informáciám v krátkych textoch o predvídateľných každodenných činnostiach a porozumieť interakcii medzi rodenými hovoriacimi.

V prvej úlohe žiaci vyberajú správnu odpoveď z troch možností, v druhej ide o viacnásobné priradovanie a ďalšie dve úlohy sú produktívne, čo znamená, že žiaci musia doplniť do viet alebo do poznámok chýbajúce informácie na základe vypočutého textu. Každá úloha má 5 položiek.

Druhá časť testu preveruje schopnosti žiaka porozumieť krátkym jednoduchým textom určeným na čítanie, ktoré sa zaoberajú témami z bežných oblastí ľudského života. V úlohách 5, 9 a 12 sa testujú makro-zručnosti (Brown, 2004, s. 188), teda schopnosti žiakov pochopiť významy vyjadrené v textoch, napr.: celkové porozumenie textu; porozumenie špecifickým informáciám a podrobnostiam v texte; uvedomenie si, akú komunikačnú funkciu majú jednotlivé frázy a pod. Ostatné úlohy v tejto časti testu sa zameriavajú na testovanie mikro-zručností (Brown, 2004, s. 187), testujú teda jazykové (lingvistické) kompetencie žiakov, t. j. rozsah všeobecných znalostí jazyka, ktoré zahŕňajú lexikálnu kompetenciu, t. j. rozsah a ovládanie slovnej zásoby (úlohy 8, 10), gramatickú kompetenciu, t. j. morfológickú a syntaktickú správnosť (úlohy 6, 7, 11) a ortografickú kompetenciu.

Žiaci riešia úlohy typu: výber z viacerých možností, rozhodovanie o pravdivosti či nepravdivosti výpovede, priradovanie a dopĺňovanie. Celkovo je v tejto časti testu 8 úloh, každá z nich má päť položiek. V štyroch úlohách žiaci vyberajú správnu odpoveď z možností, ktoré majú k dispozícii, resp. určujú, či je výpoveď správna alebo nesprávna. Ďalšie štyri úlohy sú produktívne, čo znamená, že žiak musí na základe pochopenia textu doplniť chýbajúcu informáciu vo vete (čítanie s porozumením); musí do vety doplniť chýbajúce slovo (lexika), alebo dať sloveso v zátvorke do správneho tvaru (gramatika); alebo musí dať slovo v zátvorke do správneho tvaru (lexika).

Základné informácie o pilotných testoch

V rámci pilotných testovaní sa realizovalo overovanie v dvoch kolách. V prvom kole sa pilotovali dva testy, v druhom kole sa pilotoval jeden test. Prehľadné údaje o počte škôl, žiakov a základných zistených parametroch poskytuje tabuľka 1. Tiež uvedieme zistenia, ku ktorým sme prišli na základe vyhodnotenia prvých dvoch testov. Parametrom testu z roku 2012 sa budeme v ďalších častiach venovať detailnejšie – vzhľadom na to, že ho ponúkame učiteľom ako vzor pre prácu na hodinách.

Tab. č. 1 Anglický jazyk, úroveň A2 – prehľad pilotovaných testov

AJ úroveň A2	1. kolo 2011	1. kolo 2011	2. kolo 2012
	1. TEST	2. TEST	3. TEST
počet testov	1	1	1
počet žiakov	733	722	1281
počet škôl	47	47	49
priemerná úspešnosť	35,2 %	36,7 %	41,4 %
dosiahnuté maximum	83,3 %	85,0 %	95 %
dosiahnuté minimum	11,7 %	11,7 %	5,0 %
reliabilita	0,79	0,8	0,94

2011 – 1. test

Pri položkovej analýze sme zistili, že mnohé položky boli pre žiakov extrémne ťažké, iné mali vysokú neriešenosť. Celková reliabilita testu bola 0,79.

Žiaci BA (38,1 %) a KE (38,2 %) kraja dosiahli oproti priemeru vzorky lepšie výsledky na úrovni miernej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov PO (33,2 %) a ZA (33,0 %) kraja boli horšie ako priemer na úrovni veľmi miernej vecnej signifikancie, výsledky žiakov TN (32,6 %) kraja na úrovni miernej vecnej signifikancie.

Výsledky jednotkárov (43,0 %) boli oproti priemeru vzorky lepšie na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky trojkárov (30,1 %) a štvorkárov (26,7) boli oproti priemeru vzorky horšie na úrovni silnej vecnej signifikancie. Je zaujímavé, že výsledky päťkárov (32,8) sú dokonca priemerne o niečo vyššie ako štvorkárov.

2011 – 2. test

Pri položkovej analýze sme zistili, že mnohé položky boli pre žiakov extrémne ťažké, iné mali vysokú neriešenosť. Celková reliabilita testu bola 0,8.

Žiaci KE kraja (39 %) dosiahli oproti priemeru vzorky lepšie výsledky na úrovni veľmi miernej vecnej signifikancie, žiaci BA (39,4 %) kraja na úrovni miernej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov ZA (31,6 %) kraja boli horšie ako priemer na úrovni silnej vecnej signifikancie, výsledky žiakov PO (34 %) kraja na úrovni miernej vecnej signifikancie.

Výsledky jednotkárov (44,2 %) boli oproti priemeru vzorky lepšie na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky trojkárov (30,8 %) a štvorkárov (27,7 %) boli oproti priemeru vzorky horšie na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky päťkárov boli výrazne slabšie (18,3 %).

2012 – 3. test

Pilotného testovania sa zúčastnilo 1 281 žiakov zo 49 škôl vo všetkých krajoch Slovenska. Z celkového množstva škôl boli štyri školy cirkevné, ostatné boli štátne.

Porovnaním žiakov podľa rôznych charakteristík sme zistili, že najúspešnejší boli v riešení testu žiaci TT (48,9 %) a BA (47,5 %) kraja a najmenej úspešní žiaci BB (32,0 %) a ZA kraja (35,6 %). Žiaci BA a TT kraja dosiahli lepšie, žiaci ZA a BB kraja horšie výsledky oproti priemeru vzorky na úrovni strednej vecnej signifikancie. Žiaci KE kraja boli slabší ako priemer na úrovni veľmi miernej vecnej významnosti.

Podľa známky boli rozdiely očakávané a identifikovali sme aj vysokú koreláciu medzi úspešnosťou v teste a známkou z testovaného predmetu. Výsledky jednotkárov (57,3 %) boli oproti priemeru vzorky lepšie na úrovni silnej vecnej signifikancie. Na podobnej úrovni vecnej významnosti dosiahli trojkári (31,1 %) a štvorkári (21,6 %) nižšiu úspešnosť ako priemer vzorky. Päťkári dosiahli priemernú úspešnosť v teste len 12,8 %.

Pomocou položkovej analýzy sme sa snažili odkryť rôzne charakteristiky položiek, ako aj ich vzťah k testu ako celku. Zisťované hodnoty boli u väčšiny položiek medzi stanovenými hranicami a pri mnohých boli ideálne. Väčšina položiek veľmi dobre rozlišovala medzi žiakmi (vysoký Point Biserial), avšak štyri položky mali túto hodnotu zápornú. Z analýzy distraktorov je zrejmé, že tieto položky pomýlili lepších žiakov a správnu odpoveď „krúžkovali“ v prvom rade slabší žiaci. Napriek tomu reliabilita testu (vyjadrená pomocou Cronbachovej alfy) bola veľmi vysoká, mala hodnotu 0,94. Neriešenosť bola významnejšia pri dvoch položkách. Pochopiteľne, položky s výberom odpovede mali celkovo nižšiu neriešenosť ako položky vyžadujúce krátku odpoveď.

Na základe položkovej analýzy vo všeobecnosti môžeme povedať, že test bol spoľahlivým nástrojom merania. Väčšina položiek bola ťažšia, ale napriek tomu dobre rozlišovala žiakov.

Analýza testu – anglický jazyk úroveň A2, 2012

Štatistické hodnoty v tabuľke 2 vyjadrujú psychometrické charakteristiky testu, ktoré umožňujú ďalšiu interpretáciu vlastností testu. Test pilotovaný v roku 2012 tvorí súčasť tejto zbierky úloh a je ponúknutý učiteľom k nácviku stratégií testovania v rámci vyučovacieho procesu.

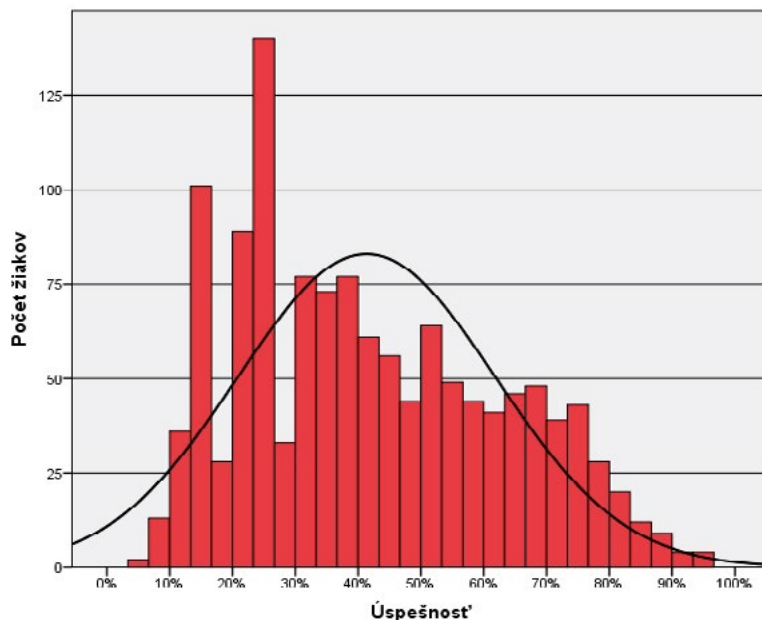
Tab. č. 2 Anglický jazyk, úroveň A2 2012 – psychometrické charakteristiky testu (Mrva, 2012, str. 6)

Test AJA2 – rok 2012	
Počet testovaných žiakov	1281
Maximum	95,0
Minimum	5,0
Priemer	41,4
Štandardná odchýlka	20,5
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	1,1
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	81,6
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,6
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	40,2
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	42,5
Cronbachovo alfa	0,94
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,2
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	10,2

Z tabuľky 2 vyplýva, že maximálna hodnota úspešnosti, t. j. najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola 95 %, naopak minimálna hodnota úspešnosti, teda najnižšie dosiahnuté percento bolo 5 %. Priemerná úspešnosť bola 41,4 %. Štandardná odchýlka (20,5) vyjadruje mieru rozptýlenia úspešnosti žiakov od aritmetického priemeru a čím je táto hodnota väčšia, tým väčšie sú rozdiely vo výkonoch testovaných žiakov. Horná a dolná hranica intervalového odhadu úspešnosti populácie určuje interval, v rozmedzí ktorého sa umiestnilo 95 % testovaných žiakov.

Priemerná úspešnosť (41,4 %), ako aj histogram úspešnosti žiakov (obr. 1) poukazujú na to, že test bol pre žiakov deviatych ročníkov náročný. Pretože sa však domnievame, že jednotlivé položky zodpovedajú úrovni A2, musíme konštatovať, že žiaci, ktorí nezískali z testu 60 %, nedosiahli počas štúdia na základnej škole úroveň A2. Domnievame sa, že jedným z dôvodov môže byť skutočnosť, že žiaci nie sú zvyknutí na takýto spôsob testovania a v súčasnosti nie sú naň ani pripravovaní. Z toho vyplýva, že nemajú potrebné testovacie zručnosti a neovládajú stratégie testovania. Dá sa tiež predpokladať, že v teste sa vyskytli aj typy úloh, ktoré niektorí žiaci nepoznajú, a teda nemajú dostatočné skúsenosti s ich vypracovaním. Preto sa v nasledujúcej časti budeme venovať rozboru jednotlivých úloh a problémom, ktoré mali žiaci pri ich riešení.

Obr. 1 Anglický jazyk, úroveň A2 2012 – histogram úspešnosti (Mrva, 2012, str. 6)

Počúvanie s porozumením

Ako sme už uviedli vyššie, všetky úlohy v časti počúvanie s porozumením merajú schopnosť žiakov získať z počúvaných textov požadované informácie.

Pri riešení úloh, ktorých cieľom je testovanie počúvania s porozumením, by si žiaci mali počas prípravy osvojiť niekoľko stratégií. Predovšetkým by si mali zvyknúť na to, že nie je potrebné, aby v nahratých textoch rozumeli každé slovo. Úlohu môžu úspešne riešiť aj bez toho. V textoch sú niekedy úmyselne použité slová, ktoré nie sú súčasťou úrovne A2 (maximálne 5 % slov), tieto však nie sú kľúčové pri riešení položiek. Dôvodom ich zaradenia do textu je overiť, či žiaci počas štúdia jazyka získavajú strategickú kompetenciu, t. j. či vedia ignorovať neznáme slová v texte alebo uhádnuť ich význam z kontextu.

Ďalšou stratégiou, ktorú by mali žiaci zvládnuť, je naučiť sa pomocou inštrukcií a zadania predvídať obsah textu, ktorý budú počúvať. Po zadaní inštrukcií majú žiaci dve minúty na prečítanie zadania. Tento čas by mali využiť na to, aby premýšľali, o čom text asi bude, prípadne, aká je pravdepodobná odpoveď na jednotlivé otázky. Pomôže im to s porozumením textu.

K testu, ktorý je súčasťou tejto zbierky, je priložené aj CD s nahrávkami. Pri príprave na test je potrebné sústrediť sa na proces učenia sa počúvať s porozumením, a preto navrhujeme vo vyučovaní dodržať nasledovný postup:

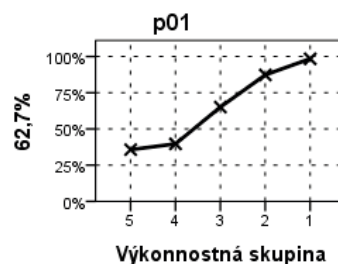
- prvé počúvanie nahrávky;
- kontrola odpovedí a diskusia o problémoch vo dvojiciach;
- druhé počúvanie nahrávky;
- ďalšia kontrola odpovedí vo dvojiciach, po ktorej nasleduje kontrola s celou triedou;
- učiteľ sa snaží získať odpovede od žiakov, t. j. nepovie im odpovede on sám;
- v prípade, že odpovede sú rôzne, prehrá príslušnú časť nahrávky znova a vyzve žiakov, aby sa pokúsili identifikovať dôkazy, na základe ktorých rozhodli o riešení položky; ak je to vhodné, môže učiteľ žiakov vyzvať, aby opakovali vetu;
- ak majú žiaci stále problémy, učiteľ ich požiada, aby spolu s počúvaním sledovali prepis nahrávky; potom ich môže vyzvať, aby opakovali vety z textu, tentoraz ale bez prepisu.

Takýto postup dáva žiakom možnosť naučiť sa počúvať rôzne texty s porozumením a nadobudnúť stratégie, ktoré im pochopenie textu uľahčia a lepšie ich pripraví na test.

Úlohy v časti počúvanie s porozumením

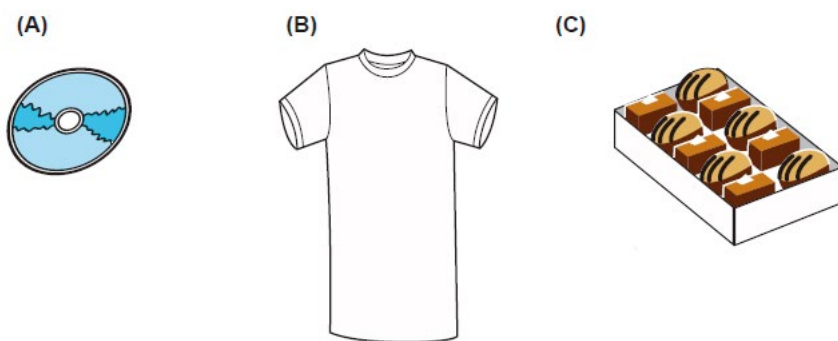
Prvou úlohou v časti testu *Počúvanie s porozumením* je **výber správnej odpovede** z troch možností. Úlohou žiakov je pretransformovať informácie, ktoré počujú, do ich vizuálnej prezentácie (pozri obr. 3). Žiaci teda počúvajú text a majú si vybrať jednu z troch možností znázornených obrázkom. Žiak musí pochopiť otázku, nemusí však čítať možnosti, čo mu úlohu do značnej miery uľahčuje. Riešenie tejto úlohy patrilo k najlepším, úspešnosť riešenia položiek sa pohybovala v intervale od 44,8 % do 75,2 %. Položky v pilotnom teste mali aj veľmi dobrú citlivosť, čo znamená, že dobre rozlišovali medzi úspešnými a menej úspešnými žiakmi, ktorí boli pre tieto účely rozdelení do piatich skupín podľa celkovej úspešnosti v teste. Napr. citlivosť prvej položky je znázornená grafom na obrázku č. 2, z ktorého jasne vidno, že položku najlepšie riešili celkovo úspešní žiaci (výkonnostná skupina 1) a naopak, slabší žiaci mali s jej riešením problémy (výkonnostná skupina 5).

Obr. 2 Citlivosť položky 1 (Mrva, 2012, str. 26)

Pri riešení tejto úlohy je potrebné, aby si žiaci v čase vymedzenom na prečítanie úlohy dôkladne prečítali celé zadanie a zároveň sa pokúsili pomenovať obrázky. To im uľahčí porozumenie textu. Úloha meria schopnosť žiakov pochopiť detaily vyjadrené v texte, a preto je veľmi pravdepodobné, že všetky obrázky budú v texte spomenuté. Porozumenie otázky spolu s obrázkami umožní žiakom veľmi dobre predvídať, o čom text bude, čo je ďalšou pomôckou k jeho pochopeniu.

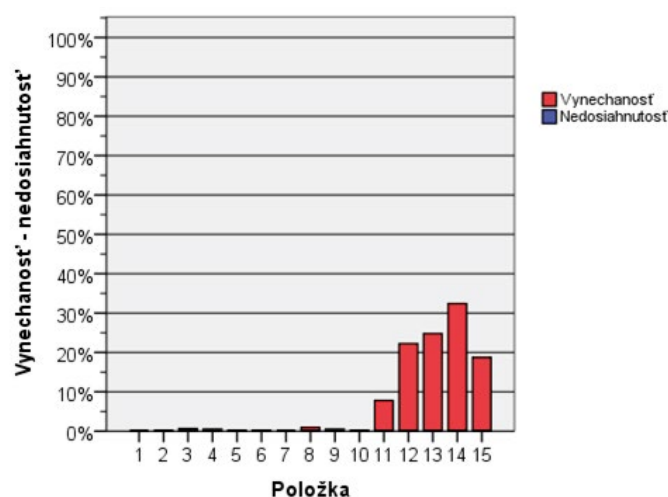
01 What will be Jill's birthday present for Michael?

Druhou úlohou v časti počúvanie s porozumením je **priradovanie**. Žiaci si vypočujú päť krátkych dialógov alebo monológov a ku každému z nich majú za úlohu priradiť jednu z možností, o ktorej hovoriaci rozprávajú. Tri z možností sú navyše. Aj táto úloha patrila k tým, ktoré žiaci riešili dobre, úspešnosť v nej sa pohybovala medzi 55,2 % až 74,4 % a podobne ako predchádzajúca úloha i táto veľmi dobre rozlišovala medzi úspešnejšími a menej úspešnými žiakmi.

Tento typ úlohy umožňuje meranie viacerých makrozručností, ktoré sú súčasťou zručnosti počúvanie s porozumením. Pri riešení niektorých položiek stačí, aby žiaci pochopili celkový význam textu, iné položky môžu vyžadovať pochopenie detailov v texte. Vzhľadom na testovanú úroveň je úloha uľahčená tým, že možnosti, z ktorých si žiak vyberá, si nie sú veľmi blízke. Z toho vyplýva, že žiak sa môže viac sústrediť na celkové porozumenie textu ako na detaily. V každom z piatich textov sa okrem toho vyskytujú slová, ktoré žiakovi pomôžu pri riešení. Napr. keď v pilotnom teste rozprával učiteľ, žiaci v texte počuli *school year, tests and marking pupils' work*. Ide o kľúčové slová, ktoré sa nehodia k žiadnemu inému povolaniu uvedenému v možnostiach. Niekedy teda žiak ani nemusí pochopiť význam textu, stačí, ak zachytí kľúčové slová, ktoré mu pomôžu pri riešení. Opäť ide o stratégiu, s ktorou by sa mali žiaci oboznámiť v procese učenia sa jazyka a ktorá im pomôže riešiť úlohu úspešnejšie.

Obr. 4 Neriešenosť položiek (Mrva, 2012, str. 34)

V prvých dvoch úlohách žiaci vyberajú správnu odpoveď z daných možností (*recognition tasks*), čo im umožňuje hádať správne riešenie. K stratégiám testovania patrí aj vedomosť o tom, že ak si aj žiak nie je odpoveďou istý, tak si z ponúkaných možností jednu vyberie na základe odhadu. Niekedy rozumie viac, ako si myslí. Obrázok 4 však znázorňuje, že niektorí žiaci, hoci ide o veľmi nízke percentá, položky 1 – 10 neriešili vôbec.

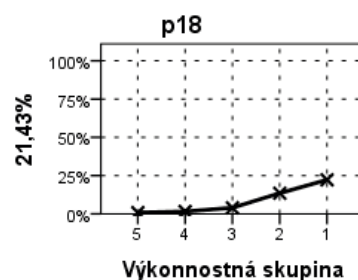
Ďalšie typy úloh v rámci tejto časti, úlohy 3 a 4, obsahujú produktívne položky, to znamená, že žiaci si odpoveď nevyberajú, ale musia požadované informácie zachytiť v texte a samostatne ich doplniť. V literatúre sa často uvádza, že práve takéto typy úloh sa chápu ako skutočné počúvanie, pretože človek väčšinou počúva preto, aby získal potrebnú informáciu

Tretí typ úlohy tvorí jeden súvislý text (monologického charakteru). Cieľom je doplniť krátke odpovede: doplnenie čísla, názvu, mena alebo faktu na základe vypočutého textu, pričom úloha sa primárne zameriava na porozumenie vypočutého, odpoveď však musí byť uvedená gramaticky správne.

Štvrtý typ úlohy obsahuje jeden súvislý text (monologického charakteru). Cieľom je doplnenie gramaticky aj lexikálne vhodného slova do vety na základe vypočutého textu, pričom úloha sa primárne zameriava na porozumenie vypočutého, odpoveď však musí byť uvedená gramaticky správne.

Položky vyžadujúce si produkciu odpovede sa v teste javia ako veľmi obťažné, úspešnosť ich riešenia sa pohybuje od 8,4 % do 65,4 %. Väčšina z týchto položiek dobre rozlišovala úspešnejších žiakov od menej úspešných, ale v úlohe 3 niektoré položky (17, 18, 19) riešili rovnako slabo až tri skupiny žiakov, čo znamená, že položka žiakov veľmi dobre nerozlišuje. Ako príklad uvádzame citlivosť položky 18 znázornenú na obrázku 5.

Obr. 5 Citlivosť položky 1 (Mrva, 2012, str. 28)

O tom, že žiaci mali s vypracovaním týchto položiek problémy, svedčí aj skutočnosť, že neriešenosť týchto položiek bola veľmi vysoká (neriešenosť položiek 11 – 15: pozri obr. 4), čo znamená, že žiaci nenapísali žiadne odpovede.

Z hľadiska počúvania s porozumením výsledky naznačujú, že žiaci nie sú vždy schopní zachytiť v texte informácie, ktoré v ňom odznejú. V položke 17 mali žiaci doplniť informáciu, aké objekty rozprávajúci fotografovali.

Položka č. 17

V texte odznelo:

*The first part of the walk was through fields where we saw lots of beautiful **plants** some of which only grow in this area. We took some photos of them, but we did not pick or damage any.*

Žiaci nezachytili požadovanú informáciu v texte, hoci v položke sa do určitej miery opakujú slová, ktoré v texte počuli.

17 On their way they took photos of some

Niektoré nesprávne odpovede žiakov boli:

17. beautiful

17. beautiful

17. any

Pri vyučovanom procese orientovanom na počúvanie s porozumením je potrebné sústrediť pozornosť žiakov aj na takéto javy, aby sa naučili chápať vzťahy vo vete a medzi vetami (diskurz), t. j. aby si v tomto prípade dokázali uvedomiť, na ktoré slovo v texte sa vzťahuje zámeno *them*.

V ďalších dvoch položkách išlo o doplnenie názvu, ktorého časť bola v položke daná a úlohou žiakov bolo zachytiť chýbajúce slovo v názve, ide teda o čiastočný diktát (listening cloze). Znenie východiskového textu nahrávky bolo:

Položka č. 18

After about two hours we stopped at Greendale **Park**, near the old castle, where we had a rest and a snack.

Žiaci mali riešiť takto zadanú položku:

18 They had a rest at Greendale

Niektoré nesprávne odpovede žiakov boli:

18. castle S X X

18. lunch S X X

Pri vypracovávaní týchto úloh je potrebné viesť žiakov k tomu, aby si starostlivo prečítali (a vypočuli) inštrukcie k úlohe i samotné zadanie úlohy a využili ich na to, aby sa pokúsili uhádnuť obsah nahrávky. Pripraví ich to na počúvanie.

Úlohy, v ktorých žiaci dopĺňajú informácie, merajú schopnosť žiakov lokalizovať v texte špecifické informácie, resp. fakty. Pri príprave na tieto úlohy je potrebné žiakov upozorniť, aby sa pri čítaní zadania pokúsili uhádnuť odpoveď, čo je tiež jedna zo stratégií, ktorú si žiaci potrebujú osvojiť.

Príklady

11 Write about ...

V tejto položke treba doplniť tému, o ktorej majú žiaci písať.

12 Write from to 1,000 words.

Do tejto položky je potrebné doplniť číslo, označujúce minimálny počet slov, ktoré majú žiaci napísať.

16 The walkers started walking at in the morning.

Do tejto vety je potrebné doplniť časový údaj, žiaci teda potrebujú zachytiť, o ktorej sa turisti vydali na cestu.

19 At 1 p.m. they had lunch at the Black Inn.

Vo vete chýba časť mena, ktorú treba doplniť. Stačí teda, aby žiak názov lokalizoval a starostlivo počúval, aké slovo v ňom chýba.

Aj keď nie vždy sa dá presne uhádnuť, čo treba do položky doplniť, žiaci by si mali ešte pred počúvaním uvedomiť, či do medzery treba doplniť chýbajúce podstatné meno, prídavné meno, číslovku, sloveso. Môžu uvažovať nad tým, či chýba meno, čas alebo dátum; či ide o číslo vyjadrujúce dĺžku alebo sumu; alebo či ide o názov, dátum, miesto, predmet, osobu a pod. Potom už ide len o to, aby v texte požadovanú informáciu lokalizovali.

Napr.: položka 11 (*Write about.....*) vyžaduje po predložke *about* doplnenie podstatného mena. Pretože väčšina podstatných mien sa v angličtine používa s členom, žiak by si mal uvedomiť, že buď doplní podstatné meno v množnom čísle bez člena, alebo podstatné meno v jednotnom čísle s neurčitým členom, poprípade nepočítateľné podstatné meno bez člena.

Podstatné meno bolo potrebné doplniť aj v položke 13 (*Include four*). Číslovka *four* jasne naznačuje, že ide o podstatné meno v množnom čísle. Mnohí žiaci si to uvedomili a dopĺňali odpovede, ktoré mali správny gramatický tvar, ale neboli správne významovo (napr.: *hours, fortunes*); iní žiaci dopĺňali odpovede, ktoré neboli správne ani po významovej, ani po gramatickej stránke (napr. *project, moor*).

V položke 16 bolo potrebné doplniť časový údaj, to znamená nejaké číslo: *The walkers started walking at in the morning*. Niektorí žiaci doplnili *nine am*. Pretože však vo vete je už informácia, že činnosť sa začala realizovať dopoludnia (*in the morning*), odpoveď, ktorú títo žiaci uviedli, nie je gramaticky správna, lebo informáciu zdvojuje. Žiakov treba viesť k tomu, aby si starostlivo prečítali nielen jednotlivé vety, ktoré musia doplniť, ale aj inštrukcie k úlohe, v ktorých je uvedené, že majú doplniť len jedno slovo. V položke 16 sa dá odpoveď predvídať pomerne presne, pretože ak ide o uvedenie času, možnosti sú v podstate obmedzené. Aj napriek tomu niektorí žiaci uvádzali odpovede, ktoré v danom kontexte nemali žiadny význam, napr. *time, fit*.

Veľmi dobre sa dá predvídať aj riešenie položky 14 (*Deadline: end of....*), v ktorej bolo treba doplniť termín na odovzdanie projektu. V položke opäť chýba podstatné meno, a pretože žiaci mali doplniť len jedno slovo, možnosti ako *next week, next month* a pod. sú vylúčené a v podstate zostávajú len mesiace roka. V tomto prípade mali niektorí žiaci aj ortografické problémy, pretože aj keď správne zachytili informáciu, že ide o koniec apríla, nenapísali názov mesiaca s veľkým začiatočným písmenom.

Okrem toho, čo sme už uviedli vyššie, si žiaci musia uvedomiť, že v texte nebudú počuť celú vetu, ktorú majú v položke uvedenú. Vždy ide o parafrázu daných informácií.

Čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia

Druhá časť testu obsahujúca osem úloh testuje schopnosť žiakov čítať s porozumením. Počas štúdia sa žiaci stretávajú s rôznymi typmi textov: čítajú listy, e-maily, pohľadnice, pozvánky, odkazy, poznámky, zoznamy, cestovné poriadky, rozvrhy, recepty, mapy, kalendáre, inzeráty, novinové a časopisecké články, poviedky, rozprávky, zjednodušené romány, webové stránky atď. Tento zoznam nie je úplný a nepredstavuje všetky typy textov, ktoré sa človek musí naučiť čítať v cudzom jazyku, aby mohol úspešne fungovať v cudzojazyčnom prostredí. Je veľmi dôležité, aby sa žiaci počas štúdia oboznámili s rôznymi typmi textov, pretože len vďaka tomu získajú vedomosti o rozličných žánroch a ich charakteristických vlastnostiach. Tieto vedomosti im potom pomáhajú pochopiť významy jednotlivých textov.

Napr. ak žiaci vedia, že čítajú oznam, budú očakávať určité zoradenie informácií a dokážu ich aj predvídať. Efektívny čitateľ by mal tiež vedieť, s akým cieľom číta daný text, aké informácie potrebuje z neho získať a mal by poznať stratégie, ktoré mu umožnia ciele čítania dosiahnuť (Brown, 2004, s. 187). V ďalšej časti sa preto budeme venovať opisu týchto úloh, analýze výsledkov pilotného testu a stratégiám, ktoré umožnia žiakom riešiť dané úlohy úspešnejšie.

Úlohy zamerané na testovanie makro-zručností

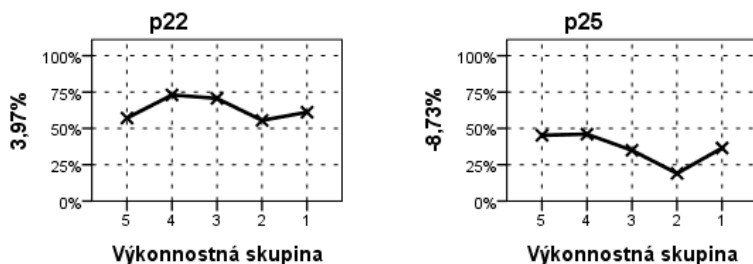
Úlohy 5, 9 a 12 sa orientujú na makro-zručnosti, a teda na význam textov a žiaci v nich majú preukázať schopnosť porozumieť významom vyjadreným v textoch. V prvých dvoch úlohách si žiaci vyberajú z daných možností, v poslednej úlohe musia nájsť potrebnú informáciu v texte, ide teda o produktívnu úlohu, v ktorej možnosti nie sú dané. Cieľom ostatných úloh je merať vedomosti žiakov z gramatiky a lexiky, ktoré sú potrebné na to, aby žiaci zvládli performanciu vo všetkých štyroch jazykových zručnostiach (počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie).

Pri príprave na test by mali byť žiaci vedení k tomu, aby si najprv rýchlo prečítali celý text a získali tak predstavu o jeho obsahu. Podobne ako pri počúvaní s porozumením, ani pri čítaní nemusia rozumieť každému slovu. Úlohy, ktoré merajú schopnosť žiakov čítať s porozumením, zároveň overujú aj to, či žiaci získali strategickú kompetenciu, a či teda dokážu uhádnuť význam niektorých slov z kontextu (ak si to položka vyžaduje), alebo či dokážu jednotlivé slová ignorovať, pretože ich presné pochopenie nie je pre riešenie položky dôležité. Ďalšou stratégiou, ktorú by si mali osvojiť, je schopnosť získať čo najviac informácií o obsahu textu z inštrukcií a zo zadania. Skôr ako začnú riešiť položky, mali by si prečítať zadanie úlohy, aby vedeli, aké informácie potrebujú z textu získať. To všetko im pomôže s riešením úlohy.

V **úlohe 5** žiaci na základe informácií v texte rozhodujú o tom, či sú tvrdenia pravdivé alebo nepravdivé. Aby žiaci riešili úlohu správne, je nutné, aby najskôr lokalizovali potrebnú informáciu v texte, a potom sa na základe pochopenia podrobností vyjadrených v texte rozhodli o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdenia. Tvrdenie, o ktorom žiaci rozhodujú, parafrázuje informácie z textu.

Úspešnosť položiek sa pohybovala v rozpätí medzi 36,3 % – 87,8 %. Musíme konštatovať, že dve z položiek nemali dobré štatistické ukazovatele, keďže ich lepšie riešili žiaci, ktorí celkovo v teste dopadli horšie, ako žiaci, ktorých celková úspešnosť v teste bola vyššia (obr. 6).

Obr. 6 Citlivosť položky 1 (Mrva, 2012, str. 28 – 29)

Predpokladáme, že transfer informácií z textu spôsobil žiakom problémy a odpoveď skôr tipovali, ako sa o nej rozhodovali na základe pochopenia textu. Napr. v položke 25 si neuvedomili, že stretnutie s členmi Európskeho parlamentu nie je to isté ako účasť na zasadnutí parlamentu: *Five lucky winners can win a three-day trip to Brussels, travelling by train. There, they will meet some Members of the European Parliament and talk about environmental problems with them.*

Pri príprave na test si žiaci musia uvedomiť, že odpoveď je kladná len v tom prípade, ak je v texte jednoznačná informácia, ktorá tvrdenie potvrdzuje. Informáciu musia nájsť, nemôže ísť len o ich domnienku. Ak je tvrdenie nesprávne, v texte je uvedená informácia, ktorá je v protiklade s tvrdením. Ani v tejto úlohe tvrdenia neopakujú presne slová alebo frázy, ktoré sa nachádzajú v texte. Je dobré, ak si žiaci podčiarkujú tie vety, na základe ktorých robia rozhodnutia. Uľahčuje im to orientáciu v texte.

V **úlohe 9** dopĺňajú žiaci do medzier otázky, odpovede alebo rôzne frázy, ktoré sa musia na vynechané miesto hodiť nielen z významového, ale aj z gramatického hľadiska. Aby žiaci riešili úlohu správne, musia si uvedomiť význam fráz v rámečku a ich jazykové funkcie a musia ich správne priradiť do medzery. Môže ísť o otázky a odpovede, ale aj o tzv. *adjacency pairs*, t. j. dvojice viet, ktoré sa bežne používajú spolu:

How are you? – Fine, thanks.

Did you see him? – Yes, I did.

Can you play the guitar? – No, I can't.

V pilotnom teste išlo o doplnenie otázok do interview. Úspešnosť riešenia týchto položiek sa pohybovala v rozmedzí od 38,6 % do 59,8 %, položky mali veľmi dobrú citlivosť a dobré štatistické ukazovatele.

Aj napriek tomu, že v texte sú medzery, mali by si ho žiaci najprv rýchlo prečítať celý, aby vedeli, o čom sa partneri rozprávajú. Pochopenie celkového významu pomôže pri riešení úlohy. Potom by sa mali sústrediť na medzeru a dôkladne si prečítať vety pred ňou i za ňou. Musia nájsť takú frázu, ktorá sa do medzery hodí nielen z gramatického, ale aj z významového hľadiska. Pri vyplňovaní ďalšej medzery by mali overovať, či sa do nej náhodou nehodí niektorá z fráz, ktoré už použili, pretože sa mohli dopustiť chyby. Po skončení práce by si mali celý text prečítať znova, aby sa presvedčili, že má po kompletizácii zmysel.

V **úlohe 12** dopĺňajú žiaci do vety požadovanú informáciu na základe textu. Jednotlivé položky nasledujú v takom poradí, v akom sa informácie vyskytujú v texte. Úlohou žiakov je požadovanú informáciu lokalizovať a potom vhodne doplniť do textu. Táto úloha je podobná ako produktívne úlohy v časti počúvanie s porozumením a aj tu je možné odpovede predvídať.

Príklady

56 *The architect of the Sydney Opera House was of nationality.*

Táto položka si vyžaduje prídavné meno. Vzhľadom na to, že treba doplniť národnosť, prídavné meno treba napísať veľkým začiatočným písmenom. Ak si to žiaci uvedomia, nemusia text ani čítať, stačí v ňom nájsť prídavné meno, ktoré označuje národnosť (*scanning*). Odpovede niektorých žiakov však naznačujú, že mali nielen problémy s textom, ale aj s pochopením samotných položiek. Neuvedomili si, akú informáciu musia do vety doplniť, a volili možnosti, ktoré sa do vety nehodili ani po významovej, ani po gramatickej stránke, napr. *architecture*; *2003*; *Australia*.

57 *The Opera House was opened in the year*

Do tejto položky treba jednoznačne doplniť rok, v ktorom bola *Opera House* otvorená. V texte sa však vyskytuje niekoľko rokov, a preto musia dať žiaci pozor na to, aby uviedli ten rok, v ktorom bola opera dokončená a otvorená. Aj napriek tomu, že z položky jednoznačne vyplýva, že treba uviesť rok, mnohí žiaci uvádzali celkom iné odpovede, napr. *Elisabeth II*, *price*, *Australia* a pod.

58 *Utzon had to leave Australia because of the of the building.*

V tejto položke žiaci ťažko uhádnu presne, aké slovo chýba bez čítania textu, ale určitý člen jednoznačne naznačuje, že ide o podstatné meno. Niektorí žiaci však túto informáciu neidentifikovali a do vety dopĺňali prídavné mená, napr. *expensive*, *designed*, *disappointed*.

59 *The Opera House was formally opened by*

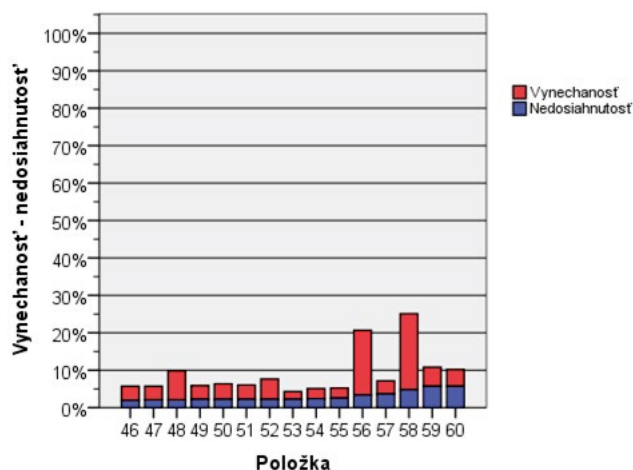
V položke 59 predložka *by* po trpnom rode naznačuje, že pôjde o osobu, ktorá *Opera House* otvárala. Položky 58 a 59 si vyžadujú lexikálnu analýzu textu, ktorú by žiaci mali robiť viac-menej podvedome a ktorá im umožní určiť význam vyjadrený v texte. V oboch prípadoch ide o pochopenie významu predložiek. V položke 59 niektorí žiaci volili rôzne odpovede: *finished in 1963*, *magnificent*, *20th 1973*, *1973*. Mnohé z nich naznačujú, že žiaci majú problém s pochopením trpného rodu a predložku *by* používali v časovom význame *do*.

60 *Utzon was given the Pritzker Prize in*

Podobne ako v položke 57 aj tu môže ísť o časový údaj. Môže to však byť nielen rok, ale aj ročné obdobie, alebo mesiac. Predložka *in* však naznačuje, že by mohlo ísť aj o miesto. Preto je potrebné text čítať veľmi dôkladne, aby bola požadovaná informácia správne lokalizovaná. V tomto prípade sa miesto, kde Utzon dostal Pulitzerovu cenu, vôbec nespomína. Mnohí žiaci opäť uvádzali odpovede, ktoré nemali v danej vete žiadny význam, napr.: *Jahn Utzon*, *Danish*, *architecture*, *hignest honour*, *famous*. Tieto odpovede jednoznačne naznačujú, že žiaci majú problém s pochopením štruktúry vety a s pochopením vzťahov medzi jednotlivými slovami vo vete.

Úloha 12 je produktívna úloha, v ktorej žiaci nemajú možnosti na výber, a teda nemôžu odpoveď uhádnuť. S výnimkou položky 58, ktorá mala veľmi vysokú obťažnosť a nerozlišovala dobre jednotlivé skupiny žiakov, ostatné položky v tejto úlohe mali veľmi dobrú citlivosť. Úspešnosť ich riešenia sa pohybovala od 11,9 % (položka 58) po 67 %. Podobne ako v časti počúvanie s porozumením, aj táto úloha mala pomerne vysokú vynechanosť, resp. nedosiahnutosť, čo znamená, že určité percento žiakov ju buď neriešilo (obr. 7), alebo sa v čase vyhradenom na test k riešeniu položky nedostalo.

Obr. 7 Vynechanosť/nedosiahnutosť položky 1 (Mrva, 2012, str. 35)

Úlohy zamerané na testovanie mikro-zručností

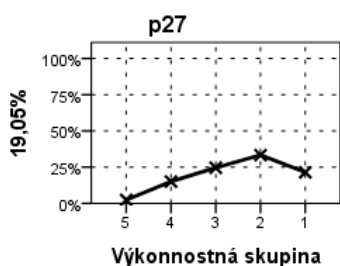
Cieľom ďalších úloh v teste bolo testovať formálne aspekty jazyka (lexikálne a gramatické), povedané inými slovami merať, ako žiaci zvládli mikro-zručnosti zamerané na vedomosti z gramatiky (úlohy 6, 7 a 11) a slovnej zásoby (úlohy 8 a 10). Je potrebné zdôrazniť, že gramatika a slovná zásoba sa testujú v kontexte a riešenie úloh často nie je možné bez pochopenia významov vyjadrených v texte. Z toho dôvodu sú úlohy na testovanie gramatiky a slovnej zásoby súčasťou testu na čítanie s porozumením. Ide o interaktívne úlohy, a preto sa predpokladá, že žiaci zvolia stratégiu čítania skôr zhora nadol (od významu k jednotlivostiam) ako opačne.

Vo všetkých piatich úlohách ide o modifikované texty, v ktorých sú v súlade s cieľmi testovania vynechané niektoré slová (cloze tests). Do každej medzery žiak buď vyberá správnu odpoveď z ponúkaných možností, alebo ju musí v produktívnych úlohách sám vytvoriť. Gramatika a slovná zásoba sa netestujú v izolovaných vetách ale v kontexte, čo žiakom do určitej miery uľahčuje riešenie, pretože nemusia pri riešení každej položky preskakovať z jedného kontextu do druhého. Na druhej strane si však žiak musí uvedomiť, že často je správne riešenie položky závislé od pochopenia kontextu.

V **úlohe 6** majú žiaci doplniť do textu päť vynechaných slov, pričom nemajú k dispozícii žiadne možnosti. Ide teda o produktívnu úlohu. Žiak vyplní medzery na základe explicitných vedomostí z jazyka alebo na základe získaných skúseností a zautomatizovaných návykov, pričom môže do určitej miery využívať aj svoju strategickú kompetenciu. V texte sú vynechané „gramatické“ slová, napr. členy (*a, an, the*), predložky (*in, on, of*), spojky (*because, so*), vzťažné zámená (*who, whose, which*), pomocné slovesá (*is, are, did, do*), modálne slovesá (*must, can*), osobné zámená (*she, he, we*), prívlastňovacie zámená (*his, my*), neosobný podmet (*it, there*) a pod. Správne riešenie položiek závisí však nielen od gramatických vedomostí, ale aj od pochopenia textu, pretože bez neho žiak len ťažko doplní správne chýbajúce slovo. Napr. pri dopĺňaní člena musí vedieť, či sa o danej veci hovorí po prvýkrát, pri dopĺňaní predložky alebo spojky musí chápať súvislosti v texte, pri dopĺňaní zámena musí chápať, na ktoré slovo sa dané zámeno v texte vzťahuje, aby doplnil jeho správny tvar a pod.

V pilotnom teste sa úspešnosť riešenia položiek v úlohe 6 pohybovala medzi 19,4 % – 44,6 %, čo poukazuje na to, že žiaci mali s riešením tejto úlohy problémy. Najväčší problém spôsobila položka 27 (obr. 8), ktorá mala veľmi nízku citlivosť a ktorú dokonca menej úspešní žiaci riešili lepšie ako žiaci celkovo v teste úspešnejší: *the old man told that the strange piece*. Vzhľadom na to, že išlo o produktívnu úlohu a možnosti neboli dané, neriešenosť v tejto úlohe sa pohybovala od 15 % – 22 %.

Obr. 8 Citlivosť položky 27 (Mrva, 2012, str. 29)

Odpovede niektorých žiakov poukazujú na to, že žiaci majú problém nielen s pochopením textu, ale aj s ovládním jednotlivých gramatických štruktúr a dá sa predpokladať, že nemajú zautomatizované ich správne tvary. Napr. položka 26 vyžadovala doplnenie vzťažného zámena *who* (*When he was visited by a friend is an archaeologist...*), žiaci však dopĺňali osobné zámeno *he*, niektorí doplnili sloveso *was* alebo spojku *and*. Podobne v položke 28, kde bolo treba doplniť predložku *of* (*the strange piece metal...*), dopĺňali žiaci spojky (*and, or*), pomocné slovesá (*was*), členy (*the*) alebo nesprávne predložky (*from, like*). Takéto riešenie položiek poukazuje na to, že žiaci dostatočne nechápu vzťahy medzi jednotlivými slovami vo vete, resp. stavbu vety a význam vety.

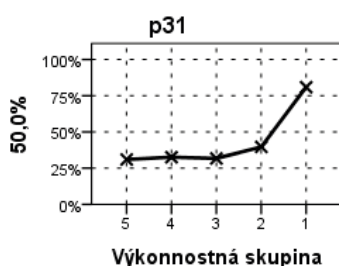
Aj pri riešení tejto úlohy by mali žiaci začať tým, že si najprv prečítajú celý text, aby získali predstavu o jeho obsahu. Potom mali brať do úvahy všetky slová pred i za medzerou a premýšľať nad tým, akú jazykovú štruktúru budú dopĺňať. Po vyplnení medzery by si mali prečítať celú vetu, aby sa presvedčili, že doplnené slovo má vo vete zmysel. Po vyriešení všetkých položiek by si mali celý text prečítať znova, aby sa presvedčili o správnosti svojho rozhodnutia. Nemali by zabúdať na to, že do každej medzery môžu napísať len jedno slovo.

V **úlohe 7**, ktorá je zameraná na testovanie gramatických štruktúr, vyberajú žiaci správnu odpoveď z troch ponúkaných možností (multiple choice). Podobne ako pri predchádzajúcej úlohe, aj tu je dôležitý obsah textu, ktorý môže ovplyvniť voľbu správnej odpovede. Z hľadiska výberu správnej odpovede sú však veľmi dôležité aj slová, ktoré sa nachádzajú buď pred medzerou, alebo za ňou. Napr. pri riešení položky 31 mali žiaci doplniť do medzery jednu z možností: *can, must, alebo have*.

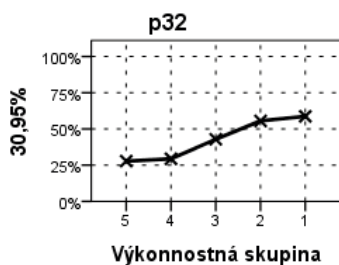
My parents give me 00..... pocket money every month. I 31..... to buy bus tickets every day to travel to school and I also buy sweets and snacks. So I usually spend 32 all.

Z hľadiska obsahu by boli možné všetky tri možnosti: Vďaka tomu, že dostanem vreckové (*pocket money*), môžem si kúpiť lístky na autobus (*I can buy bus tickets*). Ak doplníme *must*, môžeme chápať obsah tak, že mi dávajú *pocket money*, z ktorých si musím kupovať lístky (*I have to/ must buy bus tickets*). Správna voľba je však obmedzená neurčitkovou časticou *to*, ktorá sa nachádza hneď za medzerou. Modálne slovesá *can* a *must* sa používajú bez tejto neurčítkovej častice, a preto ich voľba nemôže byť správna. Aj napriek tomu ich však volil veľký počet žiakov. Hoci položka mala celkovo dobrú citlivosť, nerozlišovala dobre medzi slabšími skupinami žiakov:

Obr. 9 Citlivosť položky 31 (Mrva, 2012, str. 29)

Nízku citlivosť mala aj položka 32 (obr. 10), ktorá si vyžadovala pochopenie textu. Žiaci museli pochopiť, čo vlastne autor(ka) textu pominá (*money*) a zároveň si museli uvedomiť aj kohézne vzťahy vo vete a medzi vetami (= *it* sa vzťahuje na podstatné meno v prvej vete a ide o peniaze). Okrem toho si musia pamätať, že v angličtine je na rozdiel od slovenčiny podstatné meno *peniaze* nepočítateľné, kým v slovenčine je pomnožné.

Z hľadiska stratégií, ktoré žiaci používajú pri riešení tejto úlohy, opäť treba viesť žiakov k tomu, aby si najprv rýchlo prečítali celý text a zoznámili sa s jeho obsahom. Následne riešia položky, pričom by si mali vždy dôkladne prečítať aspoň celú vetu, aby vedeli správne vybrať jednu z ponúkaných možností. Po vyriešení všetkých piatich položiek by si mali starostlivo prečítať celý text, aby sa presvedčili, či doplnené slová dávajú zmysel.

Úloha 11 vyžaduje od žiakov správne doplnenie slovesného tvaru, čo sa pri väčšine položiek nezaobíde bez správneho pochopenia obsahu textu. Žiaci by si mali uvedomiť, kedy sa ktorá činnosť odohrávala a aké sú medzi jednotlivými činnosťami vzťahy. Použitie času je v texte indikované príslovkovým určením času (*at the moment, already*) alebo vedľajšou vetou príslovkovou (*When I was thirteen...*).

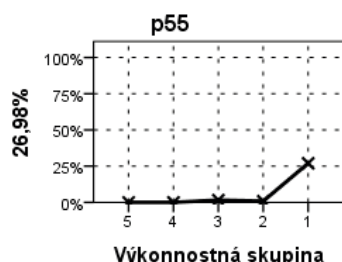
Napríklad, položku 51 sme považovali za ľahkú, pretože od žiakov sa očakáva použitie minulého času slovesa *to be*. Použitie minulého času vyplýva z vety pred položkou, v ktorej bol minulý čas použitý dvakrát (*when I was thirteen, our family moved to Ireland...*). Žiaci musia teda najprv pochopiť kontext, aby si uvedomili túto skutočnosť, čo sa nie všetkým podarilo a volili možnosti, ktorých tvar bol v inom gramatickom čase (*isn't, doesn't, don't be, won't be*). Iní žiaci si síce uvedomili, že potrebujú minulý čas, ale nevedeli správne použiť požadovaný tvar a volili možnosti *didn't be, wasn't be, did you* a pod. Aj napriek tomu, že išlo o gramatickú štruktúru, ktorá sa učí v nižších ročníkoch, žiaci nevolili správne odpovede, niektorí volili neexistujúce tvary a položka bola pre nich veľmi ťažká.

Položka 52 vyžadovala vytvorenie záporu v minulom čase (*I didn't want*). Niektoré riešenia poukazujú na to, že žiaci majú problémy použiť správny tvar, aj keď chápú, že potrebujú minulý čas (*napr.: don't wanted, isn't wanted*), iní žiaci volili celkom nesprávne odpovede (*isn't, don't*), ktoré naznačovali nielen nesprávne použitie času a nepochopenie kontextu, ale aj nedostatočné vedomosti, pokiaľ ide o tvar, pretože celkom vynechávali použitie plnovýznamového slovesa (*want*).

V položke 53 bolo potrebné doplniť prítomný priebehový čas, ktorého použitie bolo naznačené príslovkovým určením *at the moment*. Hoci sa tento čas žiaci učia od 5. ročníka a ide o jeho „školské“ použitie, štatisticky bola položka vyhodnotená ako veľmi ťažká. Aj keď si žiaci uvedomili, že ide o prítomnosť, volili často nesprávny alebo neúplný tvar (*taking, take*). Iní žiaci volili nesprávny čas (*took*) alebo používali tvary, ktoré v anglickom jazyku neexistujú (*taken, must took, taken*).

Ak ide o doplnenie infinitívu alebo gerundia, žiaci si musia pamätať, s akým tvarom sa sloveso viaže (*verb pattern*), napr. *enjoy travelling*.

Výsledky testu poukazujú na to, že žiaci majú s chápaním používania časov v anglickom jazyku problémy, táto úloha patrila v teste k najťažším. Úspešnosť riešenia položiek sa pohybovala od 5,9 % do 23 %, z čoho sa dá usudzovať, že žiaci nevedia slovesné tvary používať a nechápú ich významy. Je dôležité, aby sa pri štúdiu jazyka venovali viac jazykovým funkciám jednotlivých časov. Napr. prítomný priebehový čas opisuje dej, ktorý sa odohráva v danej chvíli, čo je často indikované použitím *at the moment* alebo *now* vo vete. Predprítomným časom sa vyjadruje výsledok činnosti alebo skúsenosť, pričom vo vetách, ktoré si predprítomný čas vyžadujú, sa často používajú výrazy *already, just, never, ever, for, since*. Práve predprítomný čas bol pre žiakov príliš obťažný (*I 55 (see) most of the famous sights already.*), pretože položku riešilo nesprávne až 94,1 % žiakov a mala aj veľmi nízku citlivosť, t. j. nerozlišovala dobre medzi jednotlivými skupinami žiakov (obr. 11). Žiaci však mali problémy aj s použitím minulého času slovesa *to be*, s vytvorením záporu v minulom čase (*didn't want*), s použitím prítomného priebehového času a s použitím gerundia po slovese *enjoy*.

Žiaci by si mali uvedomiť, že pri riešení tejto úlohy hrá obsah veľmi dôležitú rolu, a preto si opäť treba najprv prečítať celý text, a až potom začať s riešením. Pri riešení jednotlivých položiek by sa mali žiaci pokúsiť nájsť v texte príslovkové určenia času, ktoré im pomôžu rozhodnúť sa pre použitie vhodného času. Po vypracovaní úlohy by si mali celý text prečítať znova.

V úlohách 8 a 10 sa testuje slovná zásoba. V **úlohe 8** ide o text s vynechanými medzerami (cloze test), do ktorých treba doplniť plnovýznamové slová, čo znamená, že úloha si vyžaduje pochopenie významu, bez ktorého nie je možné doplniť chýbajúce slová správne. Žiaci vyberajú správnu odpoveď z ôsmich možností, z ktorých tri sa nehodia do žiadnej medzery, ide teda o viacnásobné priradovanie. Niektoré položky spôsobili žiakom problémy, úspešnosť riešenia sa pohybovala v rozpätí od 18,4 % do 59 %.

V niektorých úlohách žiak vyberá zo slov, ktoré patria k rovnakému slovnému druhu a vtedy je riešenie do veľkej miery závislé od pochopenia významu. V iných úlohách môže mať žiak na výber viaceré slovné druhy a vtedy mu pri riešení môžu pomôcť aj jeho vedomosti o slovoslede a o vzťahoch medzi slovami vo vete (napr. prídavné meno býva pred podstatným menom, príslovka je obvykle na konci vety a pod.)

V úlohe 10 preukazuje žiak svoje schopnosti uvedomiť si základný tvar slova a prispôbiť ho jeho postaveniu vo vete. Žiak si teda musí uvedomiť, či treba do danej medzery doplniť podstatné alebo prídavné meno, príslovku alebo sloveso. Vzhľadom na to, že na tejto úrovni žiaci ešte nemajú dostatočne rozsiahlu slovnú zásobu, v niektorých položkách dopĺňajú správny tvar prídavného mena v druhom alebo treťom stupni (položka 48: *better*), alebo môže byť ich úlohou napísať správne minulé príčastie slovesa v zátvorke. Úspešnosť riešenia tejto položky sa pohybovala od 6,3 % do 61,1 %.

Napr. v položke 46 mali žiaci vytvoriť prídavné meno od slova *nation* (*I won a national competition last year...*), ďalšia položka tiež vyžadovala použitie prídavného mena odvodeného od slova *talent* (*I'm really talented.*). Niektorí žiaci pravdepodobne neuvažovali nad tým, aký slovný druh je potrebné do vety doplniť a často len odpísali slovo zo zátvorky (*talent*) alebo pridávali rôzne koncovky, na ktoré si spomenuli (*talenting*).

Najväčšie problémy mali žiaci s vytvorením podstatného mena od slovesa *decide*. Ak sa niektorí žiaci rozhodli položku riešiť, tvorili často neexistujúce slová (*decider*, *decideing*), pridávali koncovky bez ohľadu na postavenie slova vo vete (*decided*), alebo jednoducho odpísali slovo zo zátvorky. Pozitívne však môžeme hodnotiť skutočnosť, že niektorí žiaci sú ochotní zobrať na seba riziko a riešiť úlohu, hoci nevedia, či ich riešenie bude správne.

Aj pri úlohách, v ktorých sa testuje slovná zásoba, platí, že žiaci by si mali najprv prečítať text a až potom začať s riešením úlohy. V úlohe 8 by mali pri riešení každej položky brať do úvahy všetky ponúkané možnosti, aj keď ich už použili, pretože sa mohli pomýliť. Po vypracovaní úloh je v rámci kontroly správnosti potrebné text prečítať znova.

Na záver konštatujeme, že pilotný test poukázal na viaceré problémy vo vyučovaní cudzích jazykov. Je potrebné si uvedomiť, že ide o komunikatívne testovanie s interaktívnymi úlohami, ktoré vyžaduje od žiakov nielen správne doplnenie gramatickej formy, ale predovšetkým pochopenie textu. Na jeho základe potom žiak rieši úlohy, ktorých cieľom je odmerať, ako žiaci zvládli makro-zručnosti potrebné pre počúvanie a čítanie s porozumením. Aj v úlohách, ktorých cieľom je odmerať zvládnutie vedomostí v rámci lingvistickej kompetencie žiakov (gramatika a lexika), sa musí žiak snažiť o pochopenie významu textu, pretože úlohy netestujú len správne formy, ale predovšetkým použitie, resp. jazykové funkcie jednotlivých jazykových štruktúr. V komunikatívnom testovaní musí žiak prejsť dostatočnú receptívnu kreativitu, t. j. schopnosť pochopiť text v reálnom čase (a bez prekladu), aby dokázal riešiť požadované úlohy. Okrem toho musí počas štúdia získať aj strategickú kompetenciu, ktorú si vyžadujú predovšetkým úlohy merajúce schopnosť žiakov počúvať a čítať s porozumením, aby pri čítaní a počúvaní dokázali buď ignorovať neznáme slová z textu, alebo aby na základe kontextu dokázali uhádnuť ich význam.

Zoznam použitej literatúry

Brown, H., D. 2004. Language Assessment. Principles and Classroom Practices. New York : Pearson Education. ISBN 9780130988348.

Mišová, M. 2013 Testovanie žiakov na výstupe zo vzdelávacieho stupňa ISCED 2 – pripravované zmeny v testovaní T9 z anglického jazyka. Bratislava: NÚCEM. Prezentácia.

Mrva, M. 2012. Správa zo štatistického spracovania testu v projektovej aktivite 1.2. k testovanému predmetu anglický jazyk, úroveň A2. ISCED 2. Bratislava: NÚCEM.

Pilotný test z anglického jazyka 2012. Kód testu 2921. Bratislava: NÚCEM.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. 2006. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 80-85756-93-5.

3. Vzorový test z anglického jazyka

Test úrovne A2 podľa SERR

1. časť testu – počúvanie s porozumením

Táto časť testu sa skladá zo štyroch nahrávok. Každú z nich budete počuť dvakrát. Počas počúvania odpovedajte na otázky prislúchajúce k jednotlivým nahrávkam. Sledujte inštrukcie a piktogramy, aby ste vedeli, do ktorého odpovedového formulára máte vyznačovať svoje odpovede.

1. úloha

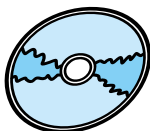
*Vypočujte si päť krátkych textov. Na základe vypočutého textu rozhodnite, ktorý z obrázkov **A**, **B**, alebo **C** v úlohách **01–05** je správnou odpoveďou na zadanú otázku.*

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

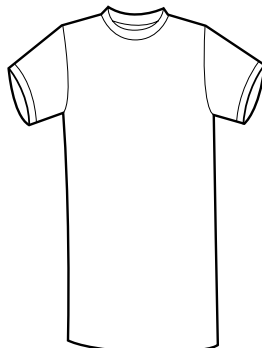
*Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh **01–05** a prezretie obrázkov.*

01 What will be Jill's birthday present for Michael?

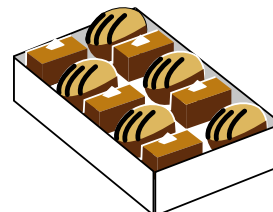
(A)

(B)

(C)

1.

02 What was the weather like on Jack's trip?

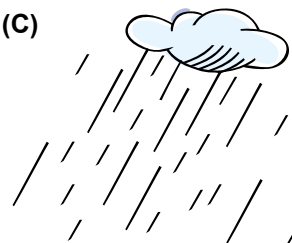
(A)

(B)

(C)

03 What time will they meet?

(A)

(B)

(C)

04 What is Peter going to do this Sunday?

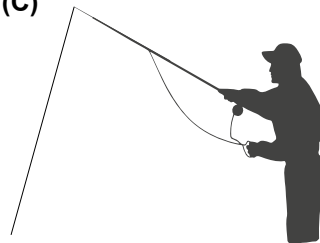
(A)

(B)

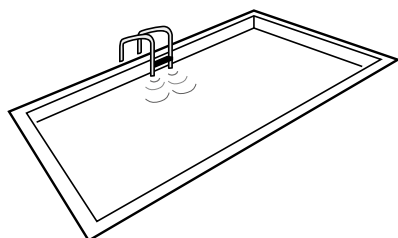

(C)

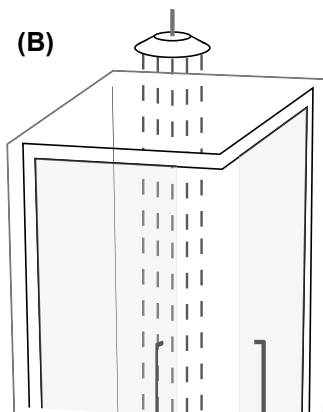

05 Where did Jack leave his watch?

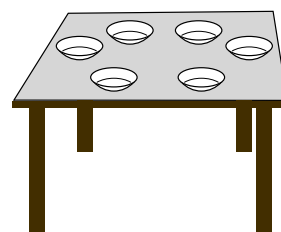
(A)

(B)

(C)

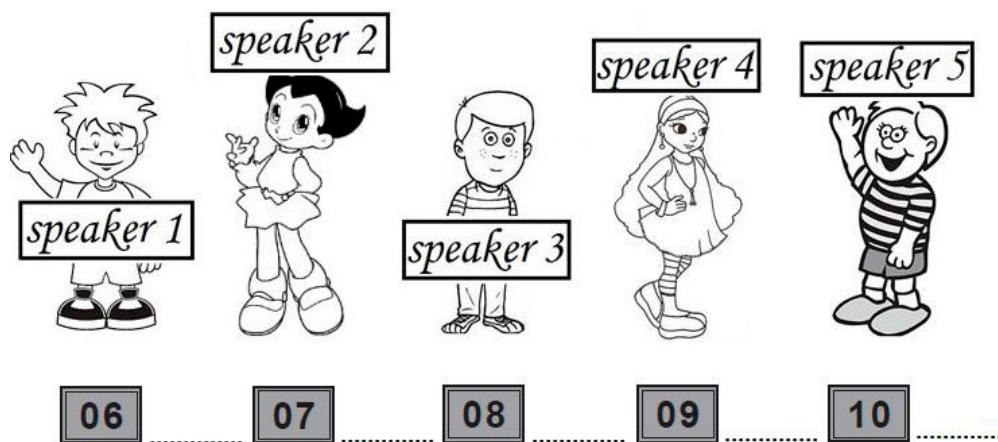

2. úloha

Vypočujte si päť ľudí, ktorí hovoria o svojej práci. Na základe vypočutého priradiť v úlohách 6–10 ku každému hovoriacemu **jedno** z ôsmich povolání **A–H**. Tri z nich nebudete potrebovať.

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

Teraz máte tridsať sekúnd na prečítanie úloh 6–10.

(A) an actor / actress	(E) a teacher
(B) a hairdresser	(F) a shop assistant
(C) a writer	(G) a nurse
(D) a farmer	(H) a secretary

3. úloha

Vypočujte si inštrukcie učiteľa. Na základe vypočutého doplňte chýbajúce informácie 11–15 v tabuľke. Doplňte vždy **jedno** slovo.

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh 11–15.

Biology project

11	Write about
12	Write from to 1,000 words.
13	Include four
14	Deadline: end of
15	Three winners go to the Natural Museum.

3.

4. úloha

Vypočujte si Johnovo rozprávanie o výlete. Na základe vypočutého doplňte v úlohách **16–20** chýbajúce slová. Doplňte **jedno** slovo.

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh **16–20**.

16 The walkers started walking at in the morning.

17 On their way they took photos of some

18 They had a rest at Greendale

19 At 1 p.m. they had lunch at the Black Inn.

20 At the market they bought some very nice

4.

2. časť testu – čítanie s porozumením a gramaticko-lexikálna kompetencia

Táto časť testu sa skladá z ôsmich úloh. Odporúčaný čas na jej riešenie je približne 70 minút. Sledujte inštrukcie a piktogramy, aby ste vedeli, do ktorého odpovedového formulára máte vyznačovať svoje odpovede.

5. úloha

Prečítajte si nasledujúci text a na základe textu rozhodnite, či sú tvrdenia **21 – 25** pravdivé (**A**) – true alebo nepravdivé (**B**) – false.

Príklad: ☐ If you want to win the competition, you need to make a video.

☐ – správna odpoveď: (**A**)

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom ☐.

New Video Competition!

If you'd like to talk about the environment with Members of the European Parliament in Brussels – this is your chance! Euroline invites you to take part in an exciting new video competition for 15 to 18-year-old students.

All you need to do is send us a video clip of up to two minutes in which you tell us what you think about protecting the environment and you could win a trip to Brussels. You need to do this before 15th September.

With Euroline, you can travel around Europe on our high-speed trains and learn why this kind of transport helps us protect the environment.

Why should you enter the competition?

Five lucky winners can win a three-day trip to Brussels, travelling by train. There, they will meet some Members of the European Parliament and talk about environmental problems with them. For young people who want to help and encourage others to protect the environment this is the opportunity of a lifetime.

5.

21 This competition is for children and their parents.

(A) true (B) false

22 The video cannot be longer than 2 minutes.

(A) true (B) false

23 The video should be about Brussels.

(A) true (B) false

24 Euroline is a train company.

(A) true (B) false

25 The winners will take part in a meeting of the European Parliament.

(A) true (B) false

6. úloha

Prečítajte si text. Do každej medzery **26–30** doplňte **jedno** slovo.

Príklad: **0** – správna odpoveď: has

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

A sixty-year-old farmer **0** recently been told that he owns a piece of history. When he was visited by a friend **26** is an archaeologist, the old man **27** told that the strange piece **28** metal on his shelf was in fact a comb from the Bronze Age. The old man was surprised. "I never thought it was anything special. I found it when I **29** digging in the garden. I'll give it **30** the museum if they want it."

6.

7. úloha

Prečítajte si nasledujúci text a do medzier 31 – 35 doplňte správnu odpoveď A, B, alebo C. Vždy je správna len **jedna** možnosť.

Príklad: – správna odpoveď: (B)

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

My parents give me pocket money every month. I to buy bus tickets every day to travel to school and I also buy sweets and snacks. So I usually spend all. My parents say they work when they were teenagers. So I'm going to work this summer. Last summer I couldn't work because I was young. When I an adult, I will give my children some pocket money, but I will also encourage them to work.

(A) a (B) some (C) many

(A) can (B) must (C) have

(A) it (B) them (C) this

(A) used to (B) used (C) were used

(A) enough (B) even (C) too

(A) shall be (B) will be (C) am

7.

8. úloha

Doplňte medzery 36 – 40 v texte slovami A – H. Každé zo slov môžete použiť iba raz. Tri z nich nebudete potrebovať. Slovo change je použité ako príklad.

Príklad: – správna odpoveď: (0)

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

These days we hear a lot about climate . Many people understand that more has to be done to protect the environment. The is that people feel that there is not much a(n) can do. They want governments to force to be cleaner and start protecting the . But each of us could do something useful, like not dropping litter, turning off the light and using less by taking a shower instead of having a bath.

- (0) change
- (A) industry
- (B) space
- (C) individual
- (D) project
- (E) water
- (F) environment
- (G) air
- (H) problem

9. úloha

Prečítajte si nasledujúci text. Do medzier **41** – **45** vyberte z viet **A** – **H** tú, ktorá najlepšie dopĺňa text. Každú vetu môžete použiť iba **raz**. Tri z nich nebudete potrebovať. Veta **(0)** je použitá ako príklad.

Príklad: ☐ **0** – správna odpoveď: **(0)**

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom ☐.

Reporter: *Welcome to Young Talents. Today we are talking to Peter. He is a very good hockey player. Peter, you're only 15, and you're already in the national junior ice hockey team.* ☐ **0**.

Peter: *Yes and I still can't believe my luck.*

Reporter: ☐ **41**.

Peter: *Yes, it is. I have to train a lot, usually twice a day. I don't have much time for myself any more.*

Reporter: *You also travel a lot.* ☐ **42**.

Peter: *Yes, we travel a lot, but it's not much fun. I wake up in a town, play a match, then we drive somewhere else.*

Reporter: ☐ **43**.

Peter: *I'm dreaming of becoming a professional hockey player.*

Reporter: ☐ **44**.

Peter: *I love pasta and of course, hockey, my friends and my pets.*

Reporter: ☐ **45**.

Peter: *Walt Disney. He made really fun theme parks and was a great businessman.*

(0) *Were you surprised when they picked you?*

(A) *Who do you admire?*

(B) *Do you enjoy that?*

(C) *How old were you when you started playing?*

(D) *Is there anything you cannot live without?*

(E) *What are you proud of?*

(F) *Is it difficult and has your life changed?*

(G) *Where are you going to play next?*

(H) *What would you like to do in the future?*

10. úloha

Dajte slová v zátvorkách do správneho tvaru a doplňte ich do medzier 46–50.

Príklad: – správna odpoveď: writer

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

I really enjoy writing short stories and want to become a (write). I won a (nation) competition last year and they told me I'm really (talent). But I want to be (good) so I made the (decide) to take part in an online writing course. I got the (inform) about the course from the Internet. They say it's great so I hope I will get professional opinion on my work and improve my writing skills.

11. úloha

Dajte slová v zátvorkách do správneho tvaru a doplňte ich do medzier 51–55.

Príklad: – správna odpoveď: moved

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

When I was thirteen, our family (move) to Ireland. I (not, be) very happy about it first, because I (not, want) to lose my friends, but then I really loved it. When I was fourteen, I decided to finish my education in Britain. At the moment, I (take) a break from my studies. Now I have some time to enjoy (travel) around Britain. I (see) most of the famous sights already.

10.

12. úloha

Prečítajte si text a na základe textu doplňte v úlohách **56 – 60** chýbajúce slová. Doplňte **jedno alebo dve** slová.

Príklad: **0** – správna odpoveď: symbol

Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom .

Since the Sydney Opera House was formally opened, it has been a symbol of that city and its whole country. Australia's most famous building was designed by a Danish architect Jørn Utzon in 1957. It was expected that this magnificent building would cost £3,500,000 and that it would be finished in 1963. However, because of many difficulties, the Opera House was completed ten years later in 1973 and its price was fourteen times higher than originally planned. Because it was so expensive, Utzon was forced to leave the country in 1966. When he left Australia, he was very disappointed. He was not even asked to come back for the opening ceremony at which his name was not mentioned at all. The ceremony took place on 20th October 1973 and was attended by a huge crowd of people. The official opening speech was given by Elizabeth II. The ceremony was broadcast on television and included a wonderful fireworks show. Utzon wasn't thanked for his work until 2003 when he was awarded the Pritzker Prize which is the highest honour in architecture.

0 The Sydney Opera House is the of Australia.

56 The architect of the Sydney Opera House was of nationality.

57 The Opera House was opened in the year

58 Utzon had to leave Australia because of the of the building.

59 The Opera House was formally opened by

60 Utzon was given the Pritzker Prize in

Prepis CD nahrávky

1. časť testu – počúvanie s porozumením

Táto časť testu sa skladá zo štyroch nahrávok. Každú z nich budete počuť dvakrát. Počas počúvania odpovedajte na otázky prislúchajúce k jednotlivým nahrávkam. Sledujte inštrukcie a piktogramy, aby ste vedeli, do ktorého odpovedového formulára máte vyznačovať svoje odpovede.

1. nahrávka

Vypočujte si päť krátkych textov. Na základe vypočutého textu rozhodnite, ktorý z obrázkov A, B, alebo C v úlohách 1 – 5, je správnu odpoveďou na zadanú otázku. Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom krížik. Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh 1 – 5 a prezretie obrázkov.

Nahrávka:

What will Jill's birthday present for Michael be?

Boy: Listen, Jill. It's Michael's birthday next week. Have you got a present for him?

Girl: I wanted to give him a box of chocolates, but he gave me an expensive DVD when it was my birthday, so now I'm going to buy him a T-shirt.

What was the weather like on Jack's trip?

Girl: Hi Jack. So you're back from your trip to the mountains. Did you have good weather? It rained here a lot.

Boy: I know. And when it rains here, it's usually snowing up there. We were lucky. It was cloudy, but it never rained.

What time will they meet?

Boy: Listen, Jane, we've got to meet and start working on our project. Could you come to my place this afternoon at half past six?

Girl: OK.

Boy: Wait a minute, it's Wednesday, I'm going to the gym at seven. Can you make it half past five?

Girl: No problem...

What is Peter going to do this Sunday?

Girl: So, Peter, what are your plans for this Sunday?

Boy: Usually we play football in the morning and then go for a swim, but this time Dad's taking me fishing.

Girl: Lucky you, I'll have to stay at home and study for my Physics test next week.

Where did Jack leave his watch?

Girl: Jack, you look unhappy. What's the problem?

Boy: I can't find my watch.

Girl: When did you last have it?

Boy: I remember looking at it at lunch and then at the swimming pool...

Girl: So it might be in the showers!

Boy: You're right. That's it. Now I remember...

2. nahrávka

Vypočujte si päť ľudí, ktorí hovoria o svojej práci. Na základe vypočutého priradíte v úlohách 6 – 10 ku každému hovoriacemu jedno z ôsmich povolání A – H. Tri z nich nebudete potrebovať. Svoje odpovede napíšete do odpovedového formulára označeného piktogramom krížik. Teraz máte tridsať sekúnd na prečítanie úloh 6 – 10.

Nahrávka:

1.
Man: During the school year I am always busy writing tests and marking pupils' work. If they don't do very well in tests, I have to explain everything again and give them time to practise. I am there to help them learn.
2.
Woman: The first thing I do when I come to the office is open envelopes and sort the mail. Then I answer the phone and make appointments for people who want to see my boss. I also write lots of letters and emails to our business partners and book flight tickets and hotels.
3.
Man: It's not easy to become someone completely different for two hours every night at the theatre, but I love it, because if I do my job well, I can make people laugh or cry. And maybe one day you'll see me in a film as well.
4.
Woman: I know that most of our customers can find what they came to buy without me, but quite often someone needs my help when they want to know something about the goods. I also have to put things on shelves so they're not empty. I have to be nice to people. They want to do their shopping in a pleasant atmosphere.
5.
Man: My day starts very early. My cows and other animals want to eat and be looked after no matter if it's a Wednesday or a Sunday. And there's a lot to do in the fields as well. I can only rest in winter.

3. nahrávka

Vypočujte si inštrukcie učiteľa. Na základe vypočutého doplňte chýbajúce informácie 11 – 15 v tabuľke. Doplňte jedno slovo. Svoje odpovede napíšete do odpovedového formulára označeného piktogramom pero. Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh 11 – 15.

Nahrávka:

Teacher: Good morning, children. I am going to give you some information about the science project you will be doing. You will be writing about **insects**. I know that many of you watch TV programmes about the wildlife of places like the Amazon jungle, but now we want to look at insects that live in your gardens.

Each of you will get a form with instructions on what to look at. When you finish, you will write a project of between **800** and 1000 words, not more. Don't forget that it has to look nice and I must be able to read it. As part of your project you will add four **photos**. You will have 6 weeks for this work and you must hand in your project by the end of **April**.

Finally, there is a prize for the best three projects and it is a free trip to the Natural **History** Museum. I hope you will like working on the project and I wish you good luck.

4. nahrávka

Vypočujte si Johnovo rozprávanie o výlete. Na základe vypočutého doplňte v úlohách 16 – 20 chýbajúce slová. Doplňte jedno slovo. Svoje odpovede napíšte do odpovedového formulára označeného piktogramom pero. Teraz máte jednu minútu na prečítanie úloh 16 – 20.

Nahrávka:

Boy: It was quite a long walk; it took 8 hours, so we started early, at **nine a.m.** I was lucky because I was wearing my old, comfortable walking shoes, but my friend put on a new pair of shoes and his feet hurt at the end of the day.

The first part of the walk was through fields where we saw lots of beautiful **plants** some of which only grow in this area. We took some photos of them, but we did not pick or damage any. After about two hours we stopped at Greendale **Park**, near the old castle, where we had a rest and a snack.

Then we climbed a hill and as the weather was fine, we enjoyed the view of the countryside. We had lunch at 1 p.m. at the Black **Horse** Inn. It is a very old place and the food was excellent. We left at two p.m. and on our way back we stopped at the market in the little town of Newton where we bought some excellent local **cheese**.

From there it was just 3 miles to the end of our walk and we were there at five. I waited half an hour at the station for my train and was home at **six**. It was a lovely day out and next time you must join us.

Kľúč správnych odpovedí

Číslo úlohy	Správna odpoveď
1.	B
2.	A
3.	A
4.	C
5.	B
6.	E
7.	H
8.	A
9.	F
10	D
11.	insects
12.	800
13.	photos / photographs
14.	April
15.	History / history
16.	nine / 9
17.	plants
18.	Park/park
19.	Horse/horse
20.	cheese
21.	B
22.	A

Číslo úlohy	Správna odpoveď
23.	B
24.	A
25.	B
26.	who / that
27.	was
28.	of
29.	was
30.	to
31.	C
32.	A
33.	A
34.	C
35.	C
36.	H
37.	C
38.	A
39.	F
40.	E
41.	F
42.	B
43.	H
44.	D
45.	A
46.	national
47.	talented
48.	better / the best
49.	decision
50.	information
51.	was not / wasn't
52.	did not want / didn't want
53.	am taking / 'm taking
54.	travelling
55.	have seen / 've seen
56.	Danish
57.	1973
58.	(high) price / cost
59.	Elizabeth II
60.	2003

ISBN 978-80-89638-05-5

